



RASEBORG
RAASEPORI

RASEBORG.FI



VÄLFÄRDSPLAN FÖR BARN OCH UNGA 2024–2025

Godkänd i fullmäktige 26.2.2024



INNEHÅLL

Välfärdsplan för barn och unga 2024–2025	1
1. Inledning	1
2. Barns och ungas personers uppväxtförhållanden och välfärdssituation	3
2.1. Uppväxtförhållanden	3
2.2. Delaktighet	8
2.3. Levnadsvanor	10
2.4. Uppväxtmiljöns trygghet	15
2.5. Mental hälsa	19
3. Tjänster för barn, unga och barnfamiljer	24
3.1. Småbarnspedagogik	24
3.1.1. S2-undervisning	24
3.1.2. Stöd inom småbarnspedagogik	25
3.2. Förskola	25
3.2.1. Förberedande undervisning	25
3.2.2. Elevvård/stöd	26
3.3. Den grundläggande utbildningen	26
3.3.1. Elevvård	26
3.3.2. Morgon- och eftermiddagsverksamhet	26
3.3.3. Finlandsmodellen för hobbyverksamhet	27
3.3.4. Förberedande undervisning/S2-undervisning	27
3.4. Gymnasiet och yrkesutbildningen	27
3.4.1. Studerandevård	28
3.5. Fria bildningen	28
3.5.1. Medborgarinstitutet	28



3.5.2. Musikinstitutet	29
3.5.3. Västra Nylands folkhögskola	29
3.5.4. Lärkkulla	29
3.5.5. Hurja Piruetti	30
3.6. Utbildning som handleder för examensutbildning (HUX)	30
3.7. Ungdomsarbete	30
3.7.1. Uppsökande ungdomsarbete	30
3.8. Kulturtjänster	30
3.9. Biblioteksverksamhet	31
3.10. Museipedagogisk verksamhet	31
3.11. Idrott och hälsomotion	32
3.12. Ungdomsfullmäktige	32
3.13. Integrationstjänster för barn och unga	32
3.14. Sektoröverskridande samarbete	32
3.15. Samarbete med föreningar/organisationer	33
3.16. Ankarverksamheten	34
3.17. Nepsy-teamet	34
3.18. Valfärdsområdets tjänster	34
3.18.1. Förebyggande och tidigt stöd	34
3.18.2. Riktade tjänster	35
3.18.3. Tjänster inom särskilt stöd	36
4. Valfärdsplan för perioden 2024–2025	37
4.1. Delaktighet	38
4.2. Främjande av hälsosamma levnadsvanor	41
4.3. Trygg och trivsamt vardag	43
4.4. Främjande av psykisk hälsa	46



VÄLFÄRDSPLAN FÖR BARN OCH UNGA 2024–2025

I. INLEDNING

Enligt 3 kapitel § 12 i barnskyddslagen (417/2007) ska kommunen eller flera kommuner tillsammans göra upp en plan över kommunens eller kommunernas verksamhet för att främja barn och unga personers välfärd. Planen ska godkännas i respektive kommuns fullmäktige och ses över minst vart fjärde år. Planen ska beaktas när en budget och ekonomiplan enligt 110 § i kommunallagen (410/2015) görs upp. Planen är en del av kommunens välfärdsplan som avses i 6 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021).

En välfärdsplan för barn och unga utarbetas en gång per fullmäktigeperiod. Planen utvärderas och uppdateras minst vart fjärde år.

Den kommunala välfärdsplanen för barn och unga ska innehålla uppgifter för planperioden om:

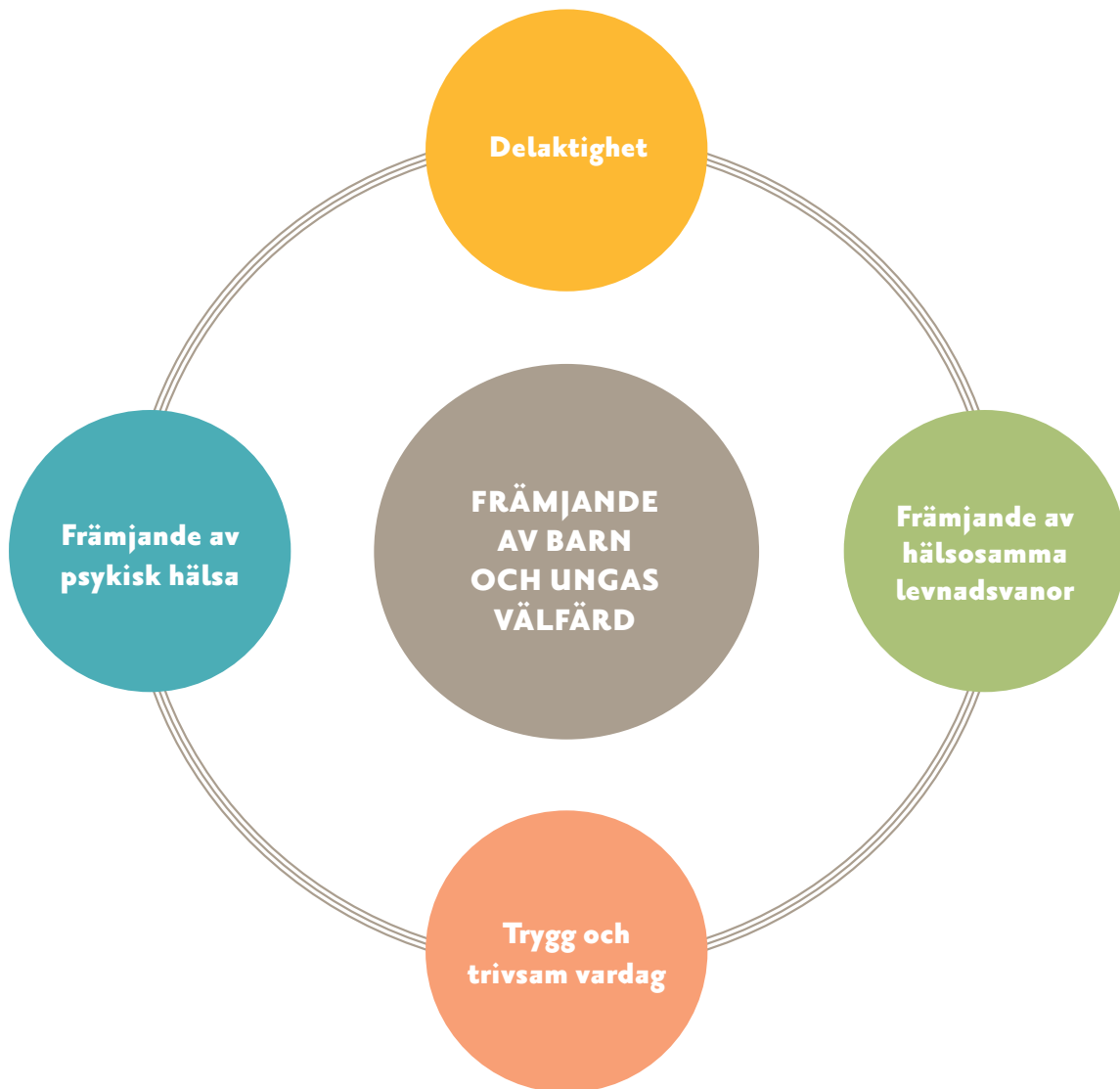
- barns och unga personers uppväxtförhållanden och välfärdssituation
- åtgärder och tjänster som främjar barns och unga personers välfärd och förebygger problem
- ordnande av samarbetet mellan olika myndigheter samt sammanslutningar och anstalter som producerar tjänster för barn och unga
- genomförande och uppföljning av planen

I arbetet för att främja barn och ungas välfärd ingår även främjande av barnens rättigheter. I FN:s konvention om barnets rättigheter finns följande fyra grundprinciper:

1. Alla barn har samma rättigheter
2. Barnets bästa ska alltid komma först
3. Varje barn har rätt att överleva och utvecklas
4. Varje barn har rätt att uttrycka sin åsikt

Som barn anses i barnskyddslagen den som inte fyllt 18 år och som ung person den som är 18–24 år. Inom det uppsökande ungdomsarbetet jobbar man med unga personer i åldern 15–29 år.

I denna plan finns fyra tyngdpunktsområden gällande främjande av barn och ungas välfärd. Valet av tyngdpunktsområden baserar sig ganska långt på resultaten i Hälsa i skolan-undersökningen och Move-mätningen, och de utmaningar som framkommit i resultaten. Move-mätningen genomförs årligen i åk 5 och 8, medan Hälsa i skolan-undersökningen görs vartannat år i åk 4-5, åk 8-9, gymnasiet åk 1-2 samt yrkesläroanstalter åk 1-2.



Välfärdsplanen för barn och unga har utarbetats av den tvärssektoriella arbetsgruppen för barn och ungas välfärd. I arbetsgruppen ingår;

Josefin Mannström, välfärdskoordinator (ordf.)

Jeanette Bäckström, ekonomichef

Jari Salminen, undervisningschef (finska skolorna)

Fredrika Åkerö, chef för ungdomstjänster

Anne-May Sundström, planläggningsingenjör

Jaana Tasanko, daghemsföreståndare

Heidi Wigren, ledande socialarbetare

Mathilda Malmberg, enhetschef inom förebyggande hälsovård

Mikaela Fagerholm, hälsovårdare

Välfärdsplanen för barn och unga har under uppgörandet diskuterats även i elewårdens styrgrupp och i stadens ledningsgrupp.



2. BARNS OCH UNGA PERSONERS UPPVÄXTFÖRHÅLLANDEN OCH VÄLFÄRDSITUATION

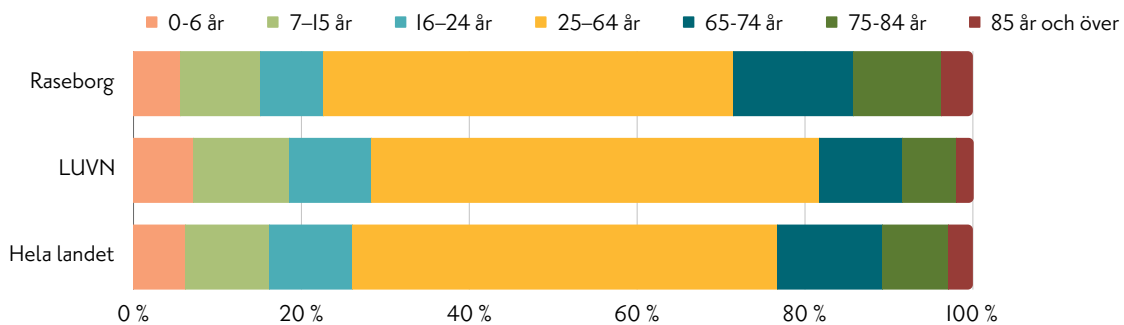
Uppgifterna i detta kapitel härstammar från Sotkanet.

Deltagande i Hälsa i skolan-enkäten (Raseborg):

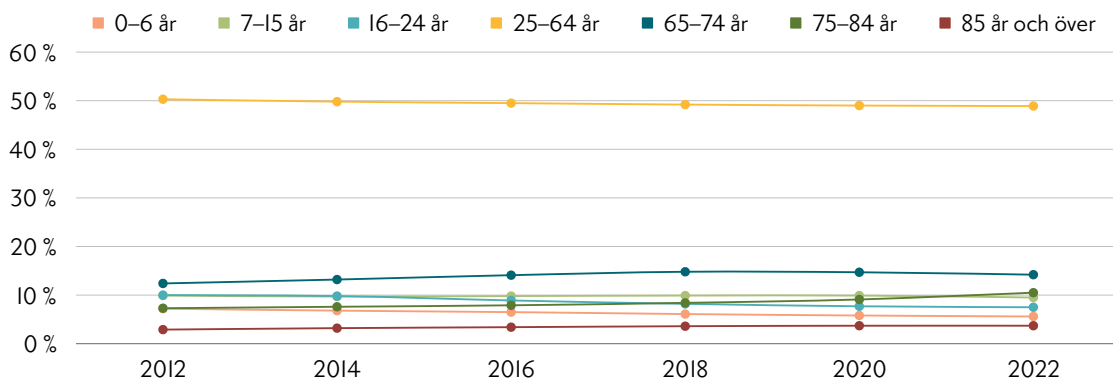
	2019	2021	2023
Åk 4–5	487 (79 %)	479 (76 %)	433 (76 %)
Åk 8–9	462 (79 %)	468 (73 %)	460 (78 %)
Gymnasiet åk 1–2	229	232 (84 %)	218 (83 %)
Yrkesläroanstalter åk 1–2	113	110	119 (40 %)

2.1. UPPVÄXTFÖRHÅLLANDEN

Befolkningsstruktur 2022, % av befolkningen

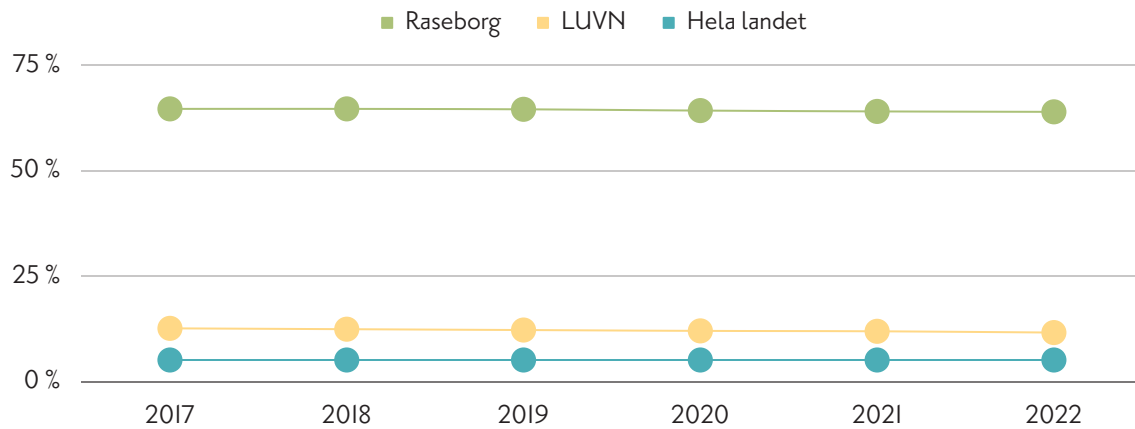


Befolkningen i Raseborg enligt åldersgrupp 2012–2022, % av befolkningen

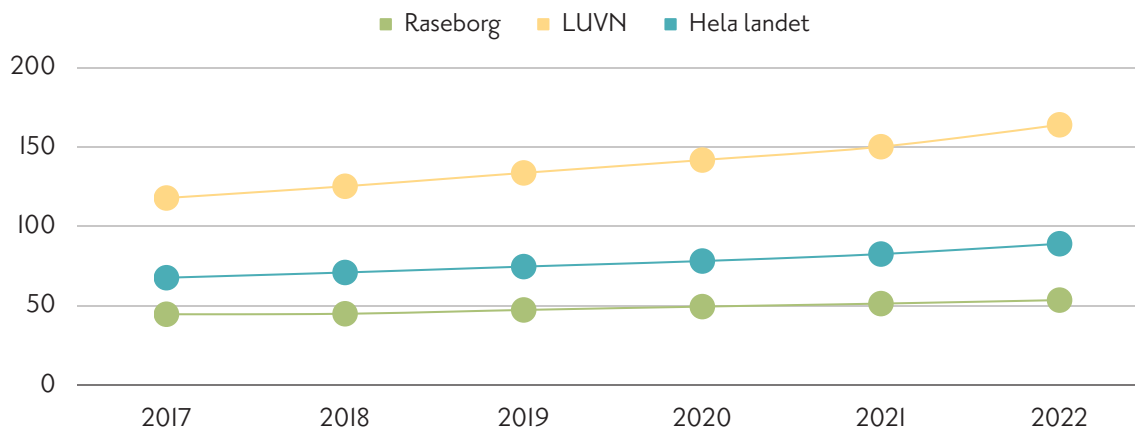




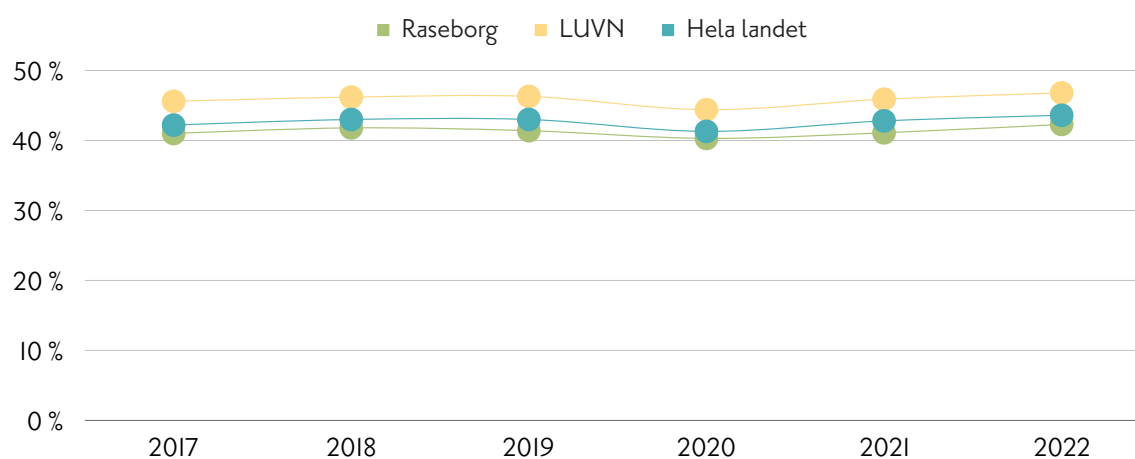
Svenskspråkig befolkning, % av befolkningen 31.12



Annat modersmål än finska, svenska eller samiska / 1000 invånare



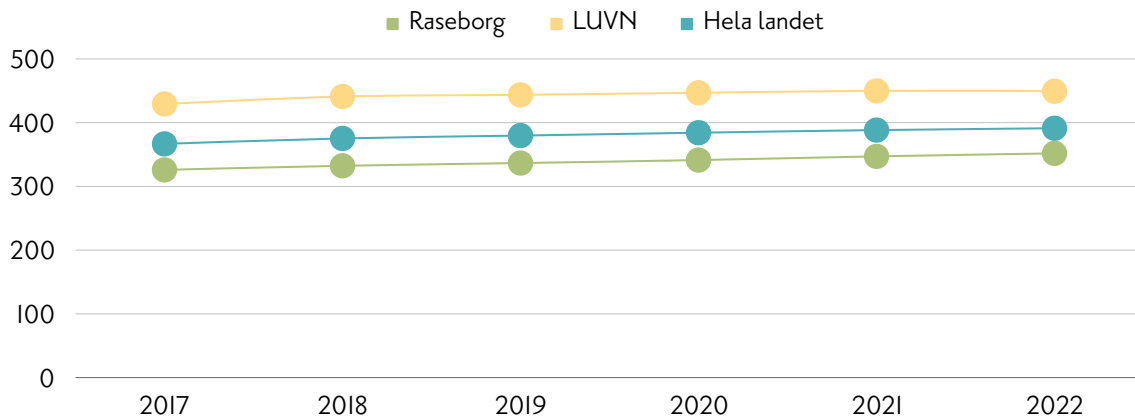
Sysselsatta, % av befolkningen



[Indikatorinformation >>](#)

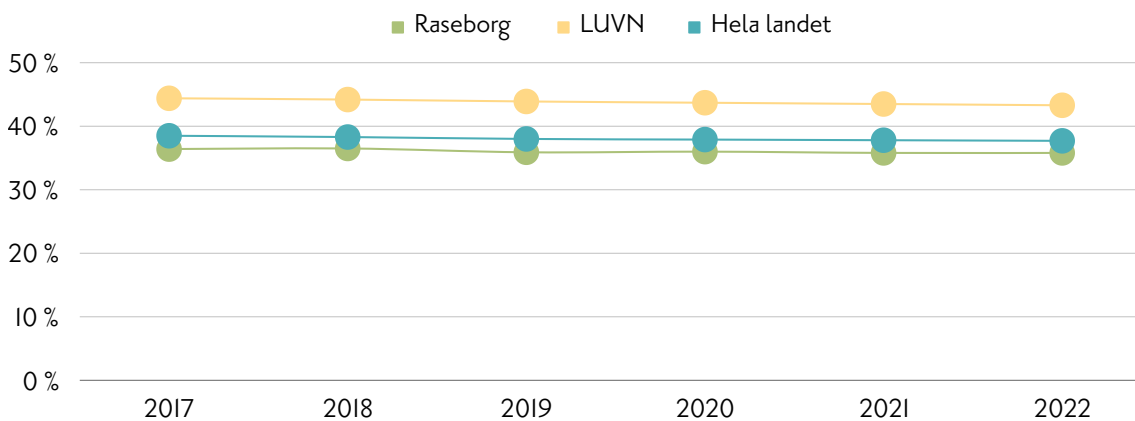


Mått för utbildningsnivå



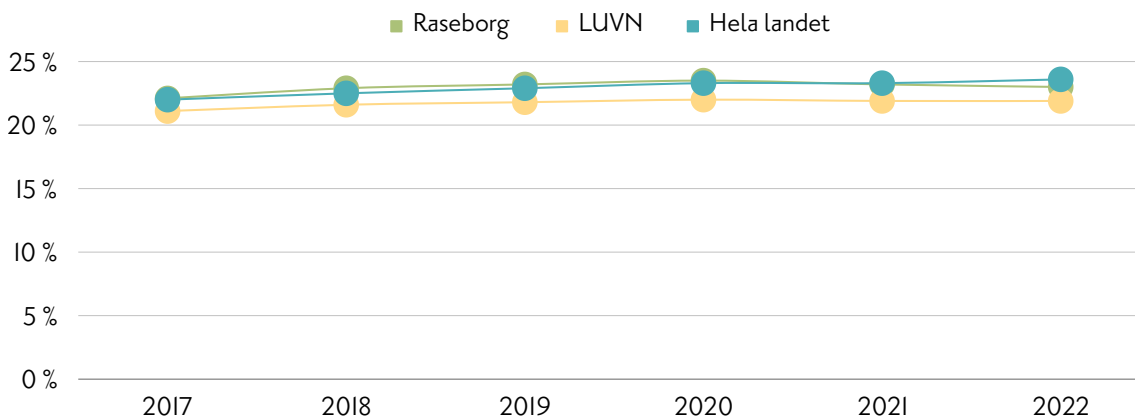
[Indikatorinformation >>](#)

Barnfamiljer, % av familjerna



[Indikatorinformation >>](#)

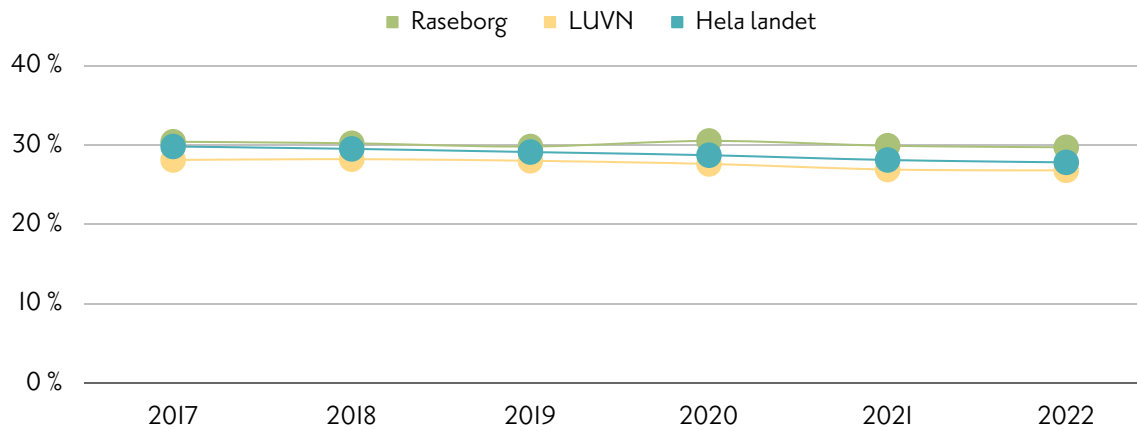
Familjer med bara en förälder, % av barnfamiljerna



[Indikatorinformation >>](#)

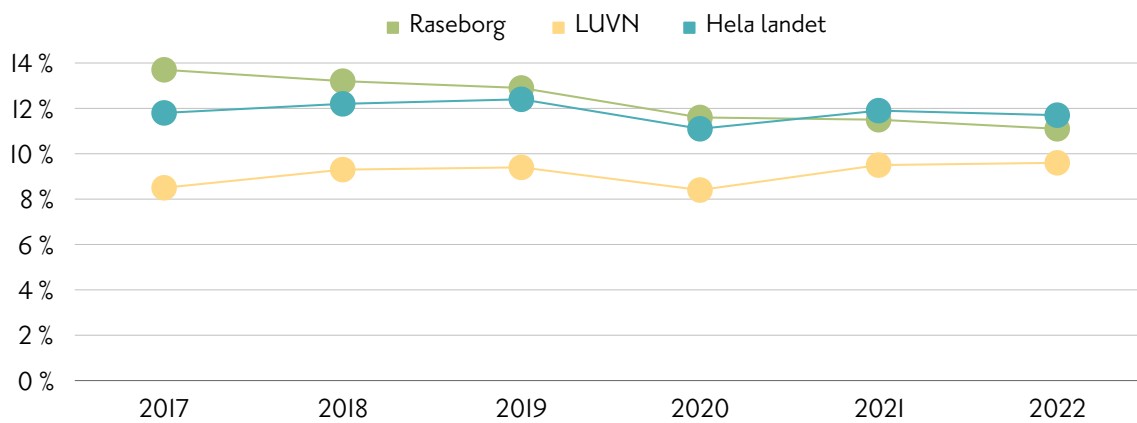


Trångbodda bostadshushåll med barn, % av alla bostadshushåll med barn



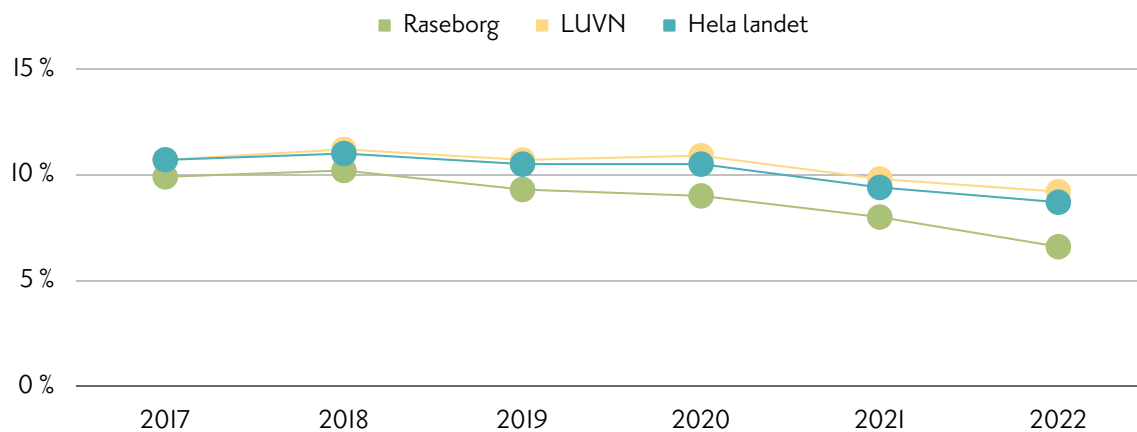
[Indikatorinformation >>](#)

Risk för fattigdom bland barn



[Indikatorinformation >>](#)

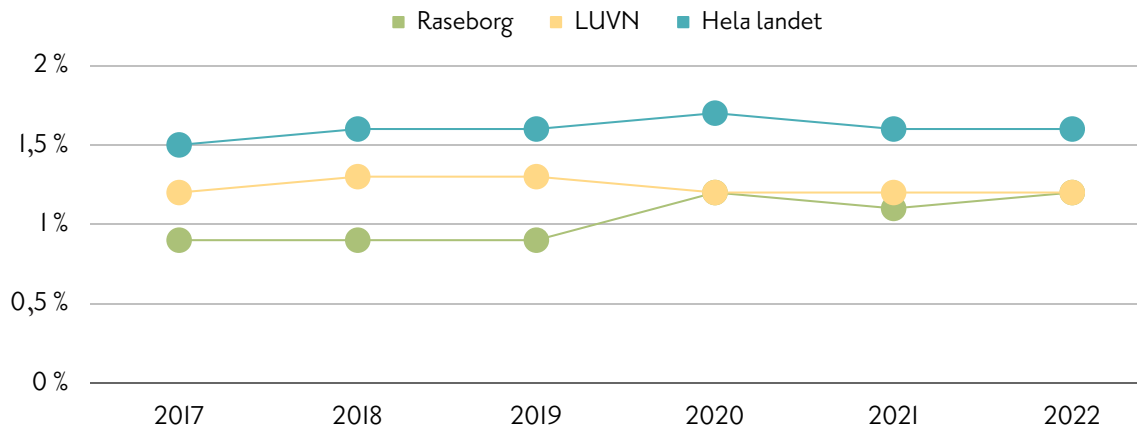
Barnfamiljer som fått utkomststöd, % av barnfamiljerna



[Indikatorinformation >>](#)



0–17-åringar som placerats utanför hemmet, % av befolkningen i samma ålder

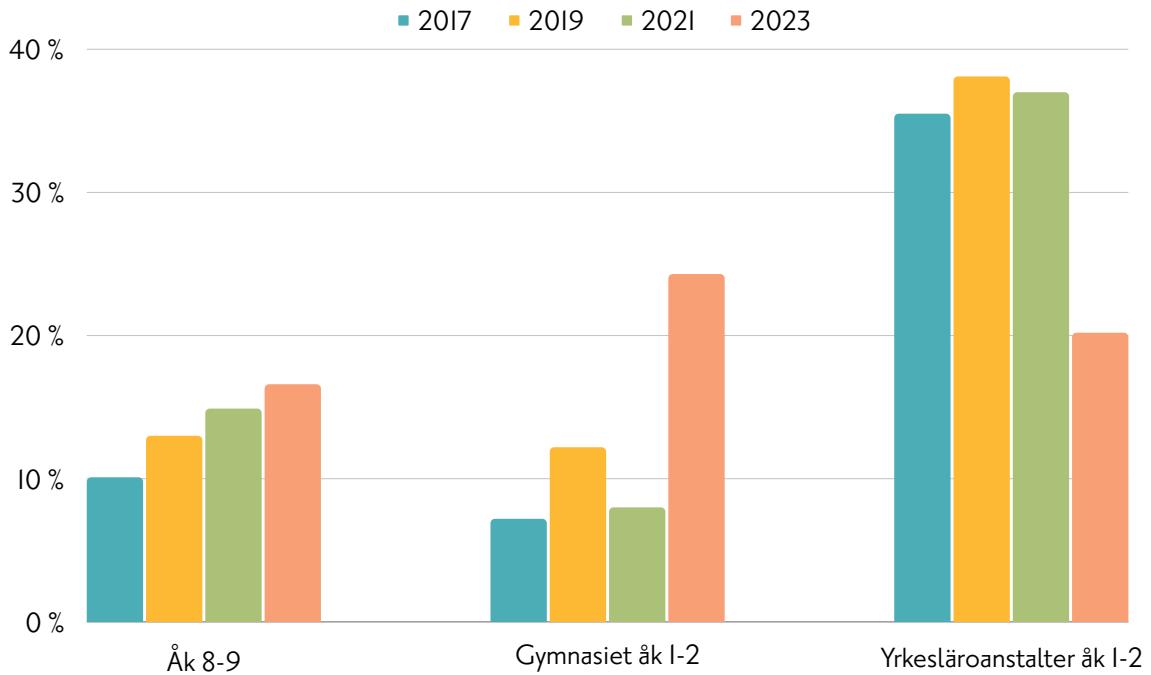


[Indikatorinformation >>](#)

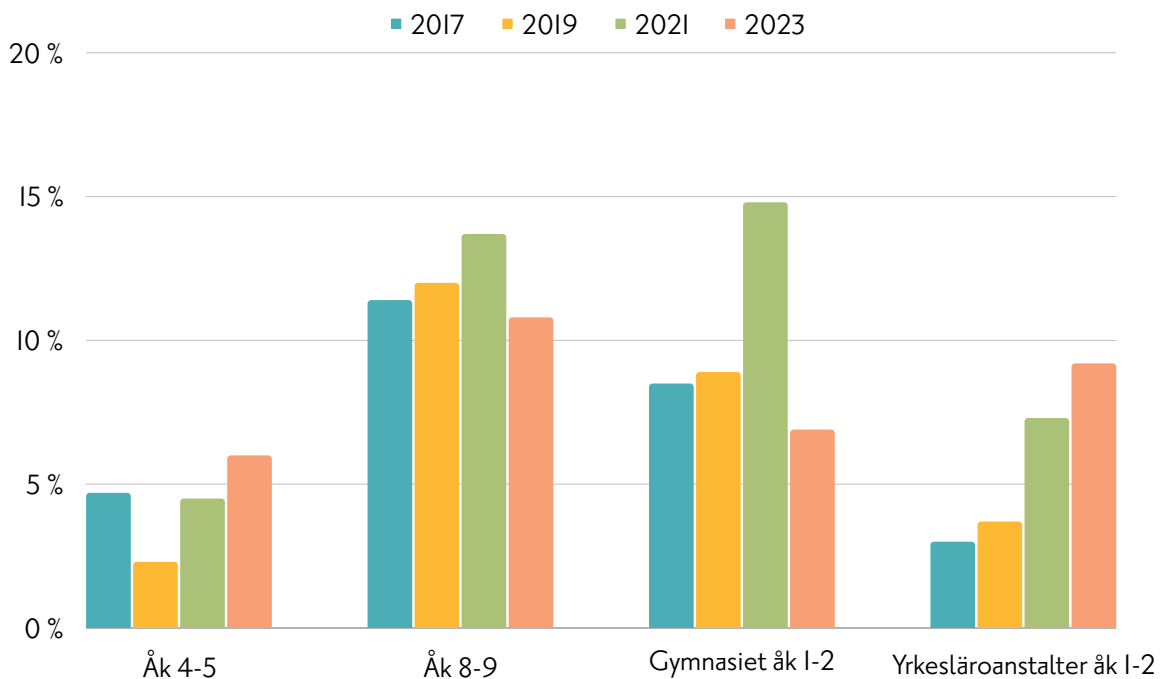


2.2. DELAKTIGHET

Goda möjligheter att påverka i skolan/läroanstalten, % av eleverna

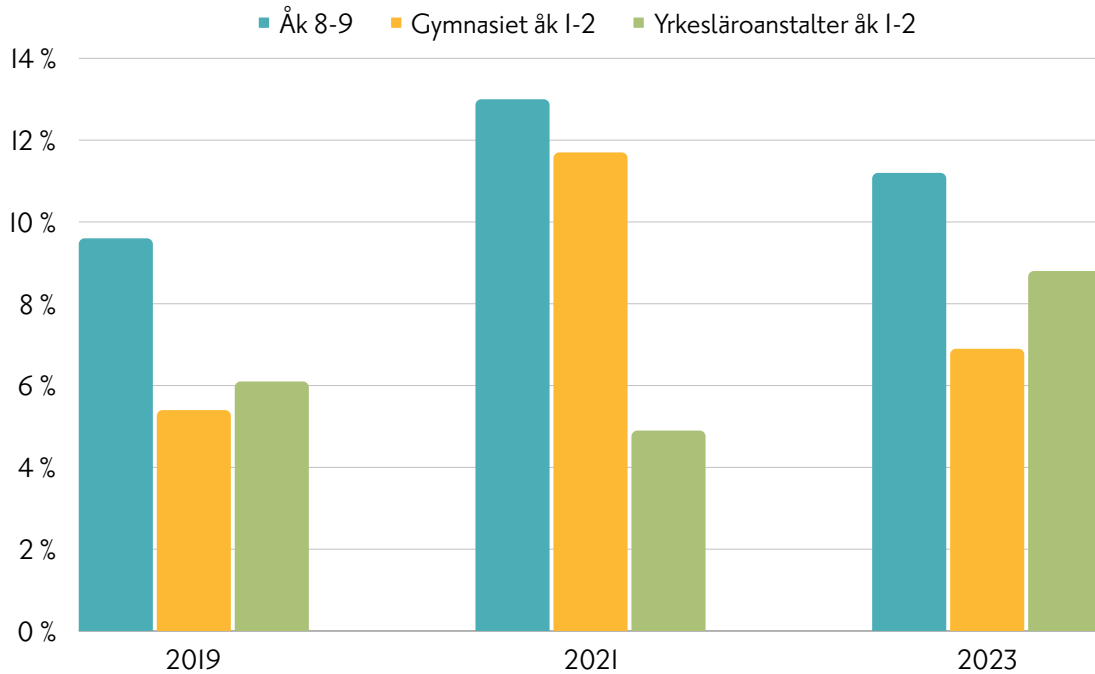


Upplever sig inte vara en viktig del av vare sig skolgemenskapen eller klassgemenskapen, %

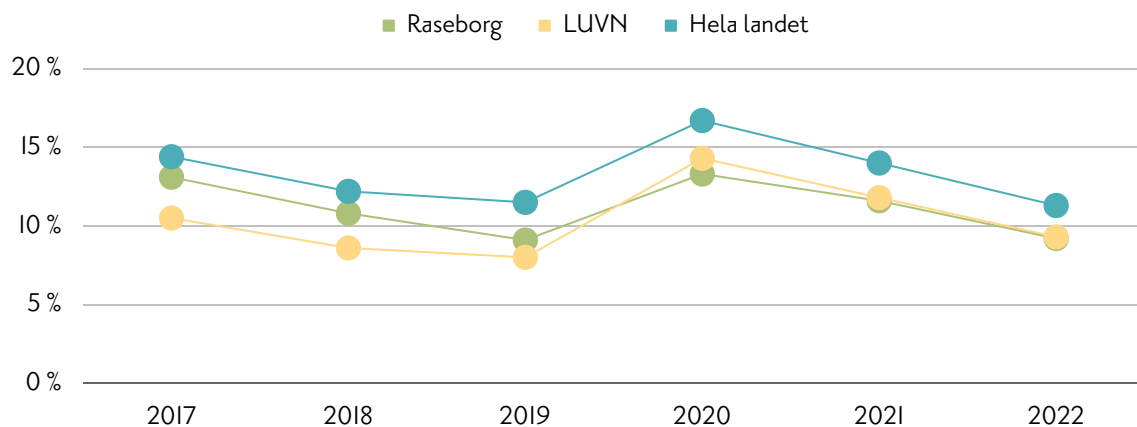




Väldigt svag upplevelse av delaktighet, % av eleverna



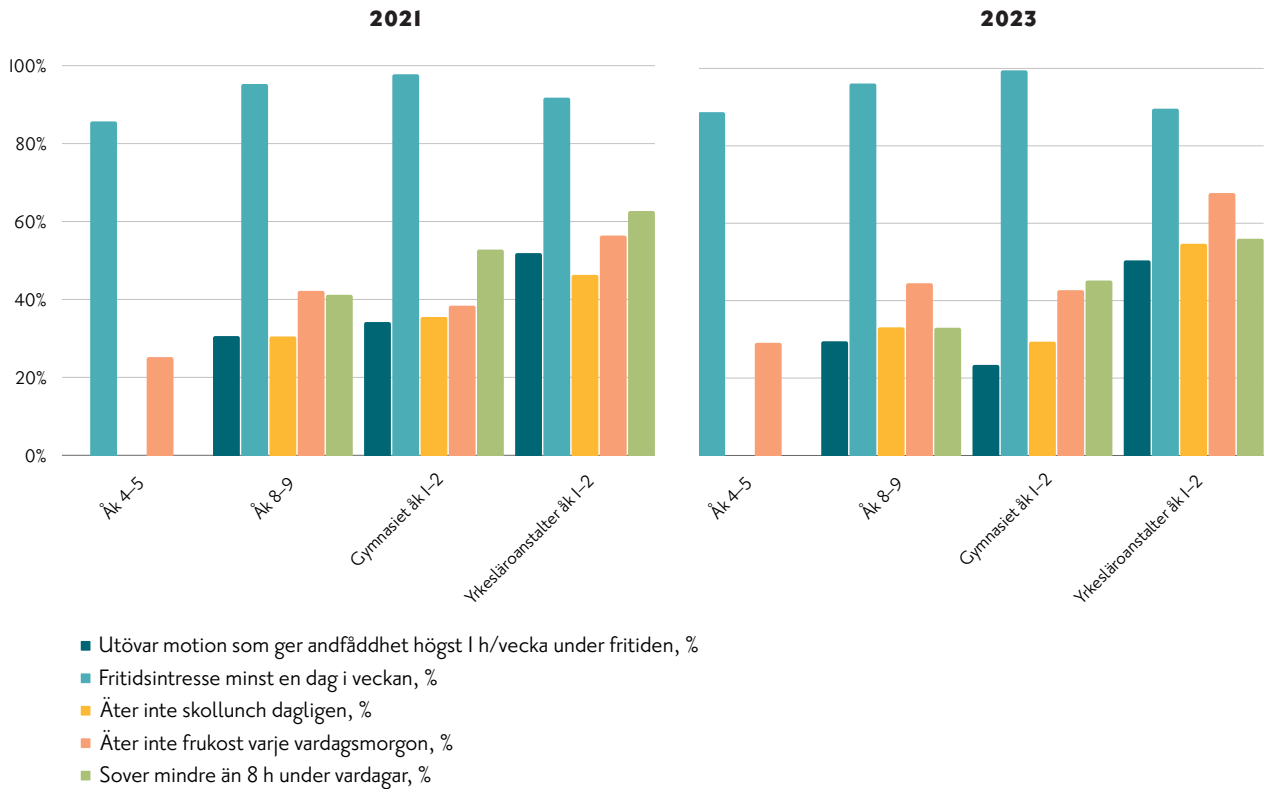
Arbetslösa ungdomar, % av arbetskraften i åldrarna 18-24 år





2.3. LEVNADSVANOR

Sömn, kost, motion



MOVE-mätningen - totalt resultat för den fysiska funktionsförmågan (2023):

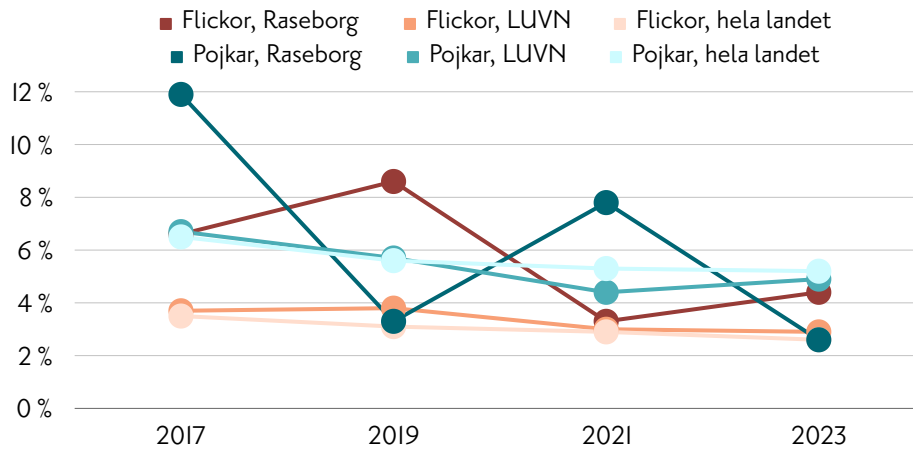
Resultatet beskriver den procentuella andel av eleverna vars fysiska funktionsförmåga är på en nivå som eventuellt förbrukar eller inverkar skadligt på hälsan och välbefinnandet. Vid beräkningen har alla delområden av den fysiska funktionsförmågan beaktats.

Förra årets siffror inom parentes.

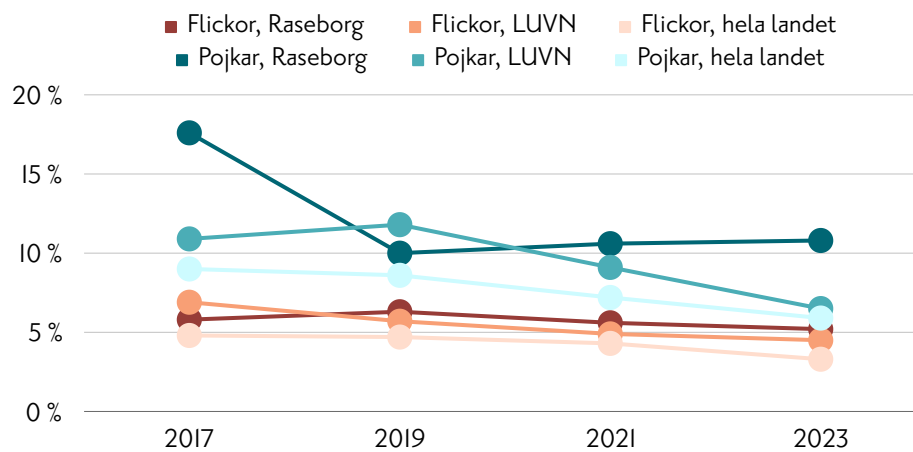
KLASS	POJKAR	FLICKOR	TOTALT
Åk 5	48,4 % (38,4 %)	44,1 % (46,7 %)	46,3 % (42,7 %)
Åk 8	51 % (53,7 %)	43,3 % (52 %)	46,9 % (52,8 %)
Båda klasserna	49,6 % (45,4 %)	43,7 % (49,1 %)	46,6 % (47,3 %)



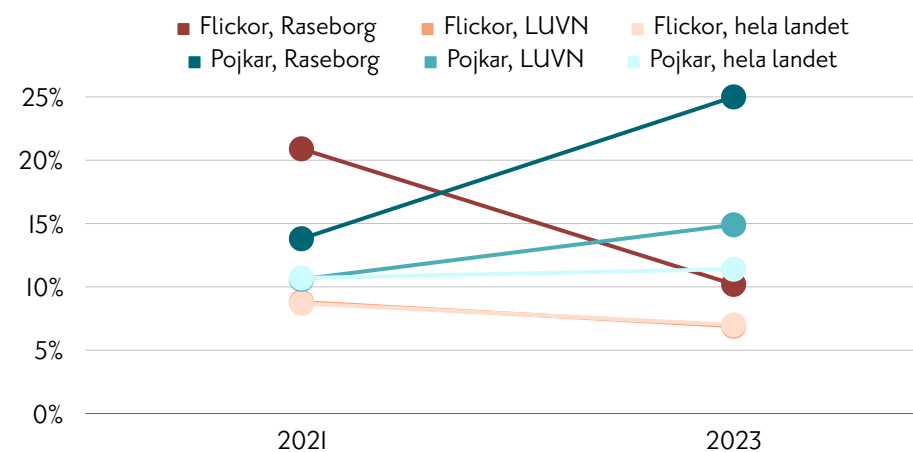
Använder alkohol varje vecka, % av eleverna i åk 8-9



Använder alkohol varje vecka, % av eleverna i åk 1-2 i gymnasiet

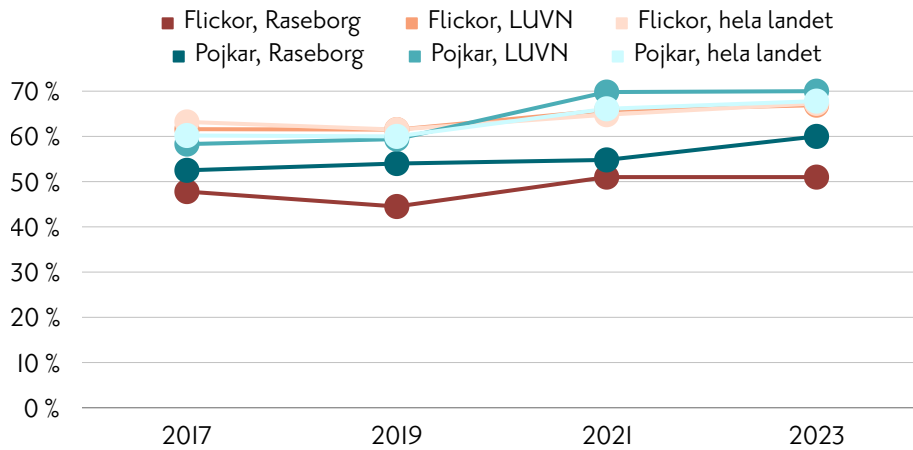


Använder alkohol varje vecka, % av eleverna i åk 1-2 vid yrkesläroanstalter

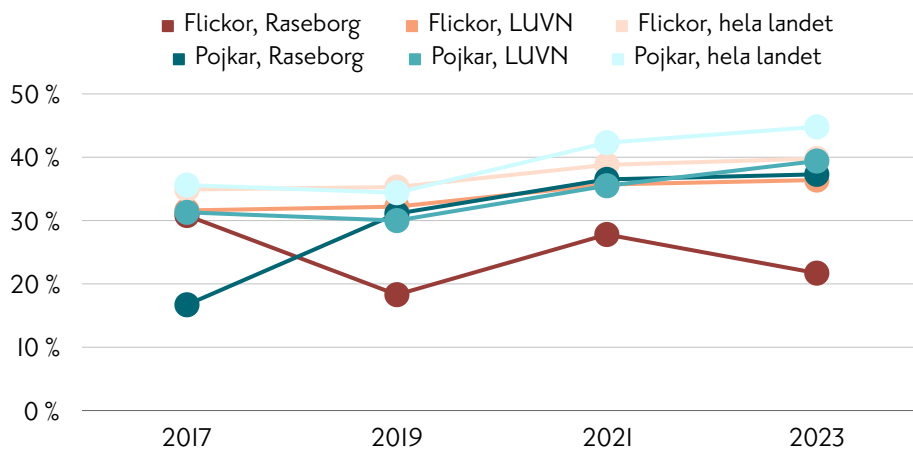




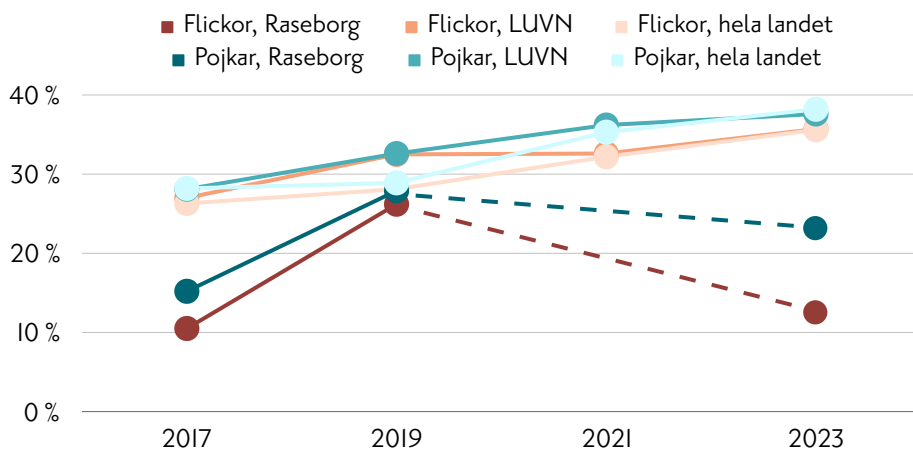
Nykterhet, % av eleverna i åk 8-9



Nykterhet, % av eleverna i åk 1-2 i gymnasiet

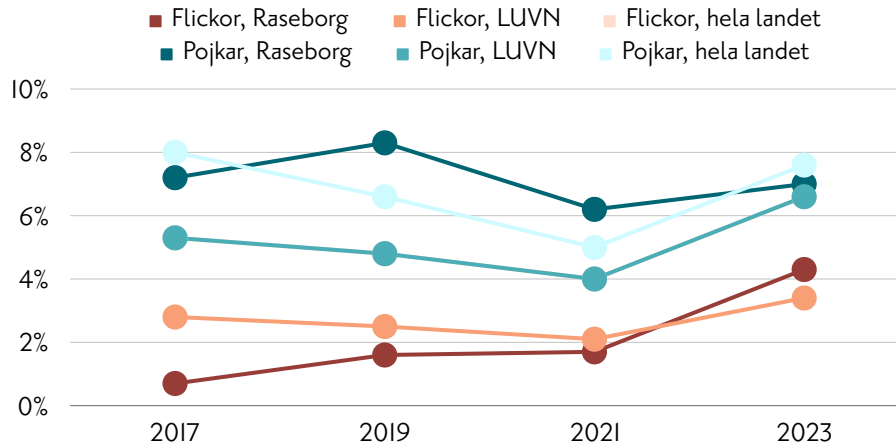


Nykterhet, % av eleverna i åk 1-2 vid yrkesläroanstalter

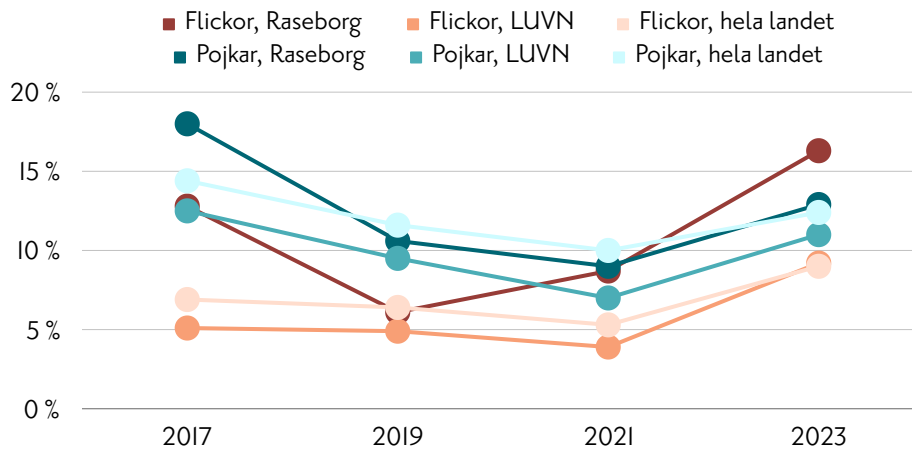




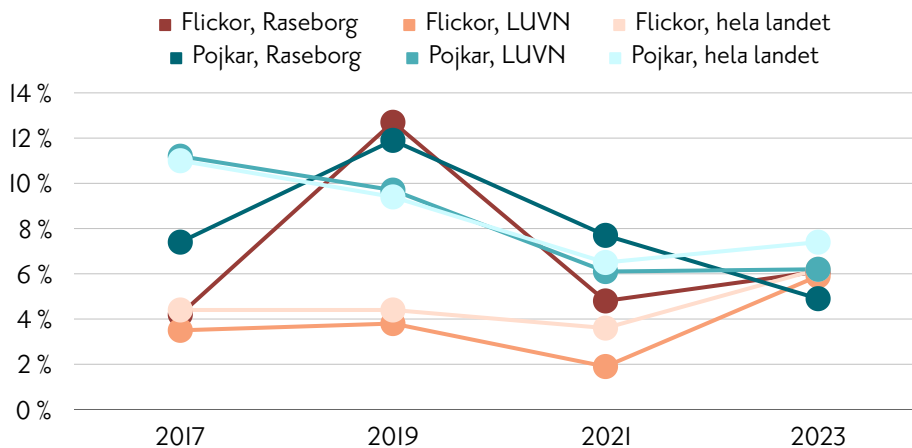
Rökt någon tobaksprodukt eller e-cigarett minst en gång, % av eleverna i åk 4-5



Använder dagligen någon tobaksprodukt eller e-cigarett, % av eleverna i åk 8-9

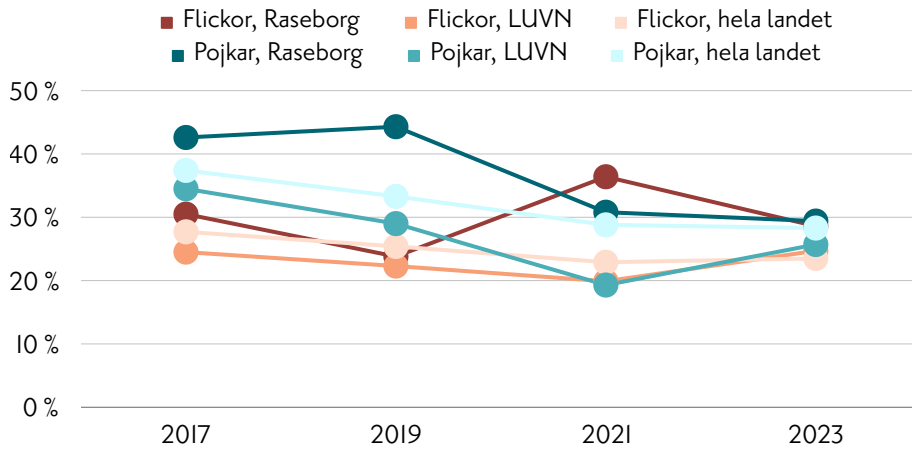


Använder dagligen någon tobaksprodukt eller e-cigarett, % av eleverna i åk 1-2 i gymnasiet

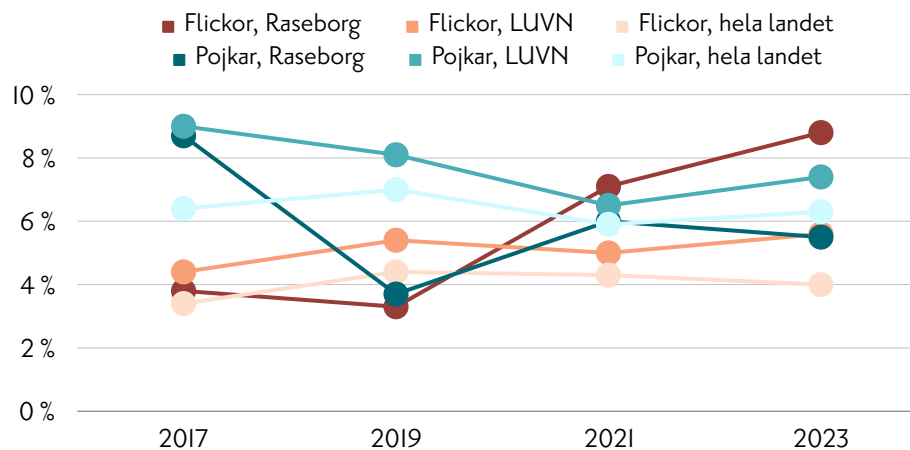




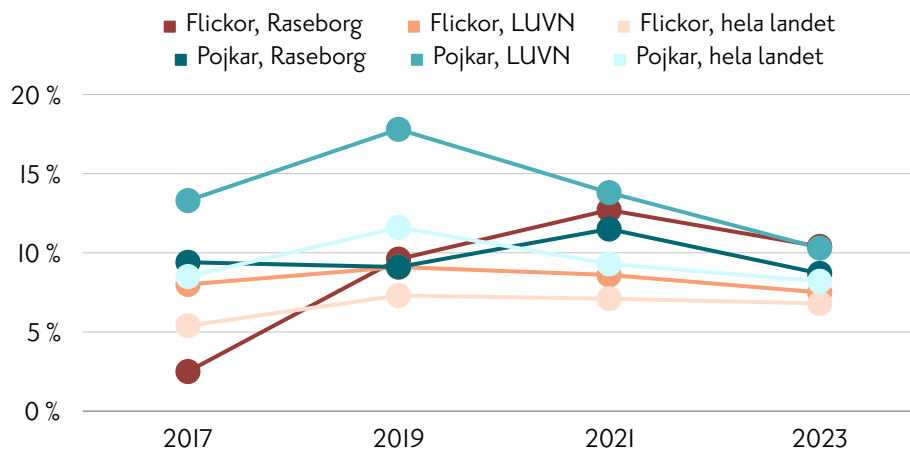
Använder dagligen någon tobaksprodukt eller e-cigarett, % av eleverna i åk 1-2 vid yrkesläroanstalter



Har testat cannabis minst två gånger, % av eleverna i åk 8-9

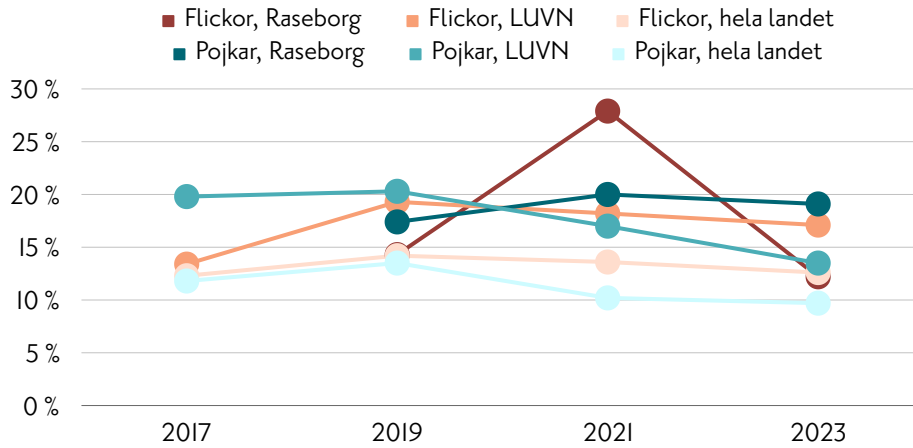


Har testat cannabis minst två gånger, % av eleverna i åk 1-2 i gymnasiet



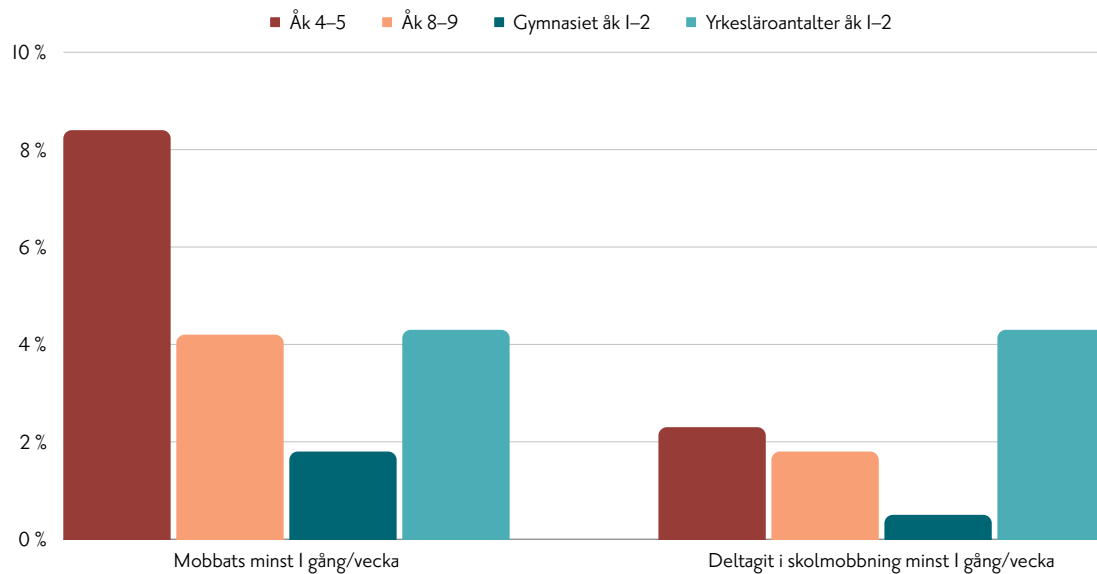


Har testat cannabis minst två gånger, % av eleverna i åk 1–2 vid yrkesläroanstalter



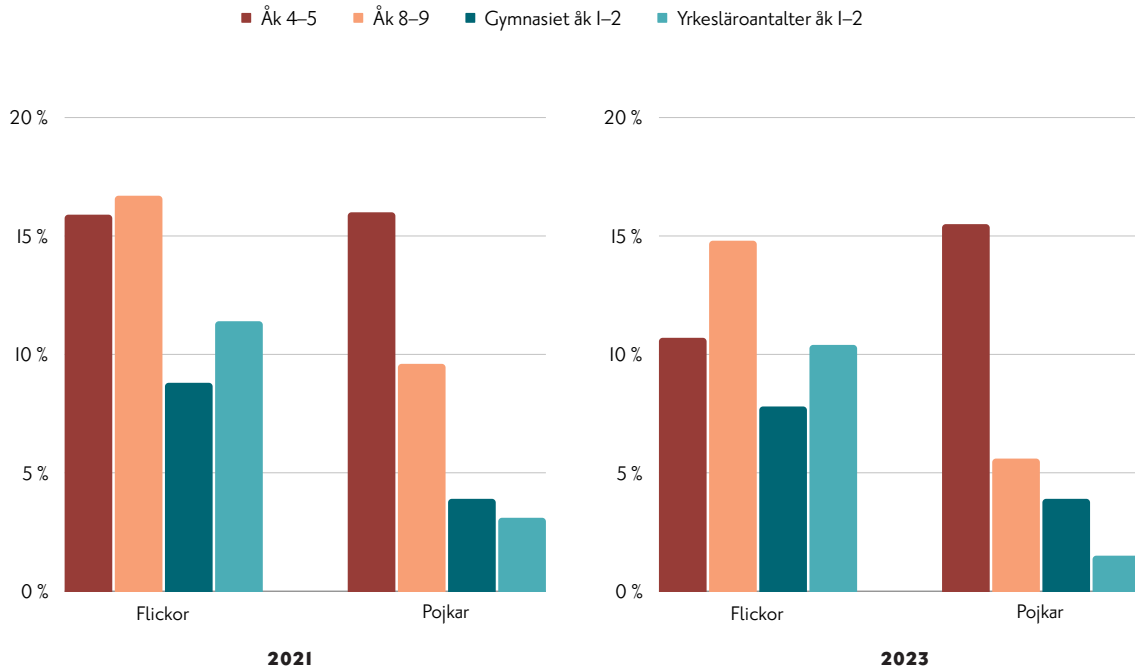
2.4. UPPVÄXTMILJÖNS TRYGGHET

Mobbning (Raseborg, 2023)



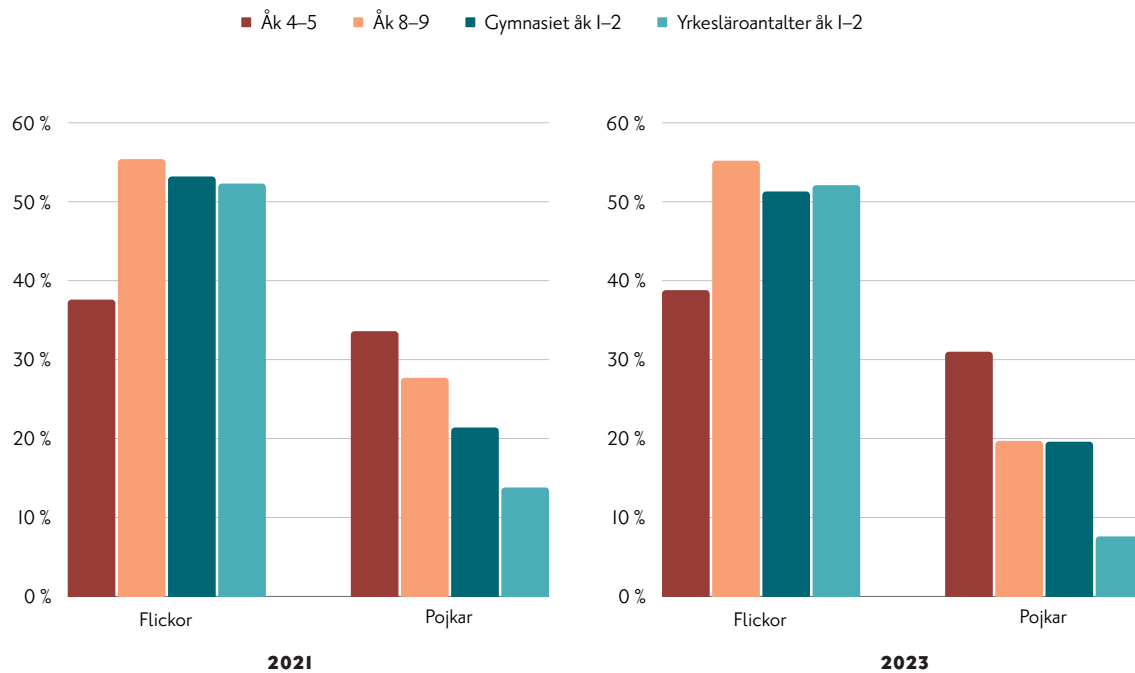


Utsatts för fysiskt våld av föräldrarna under året, %



[Indikatorinformation >>](#)

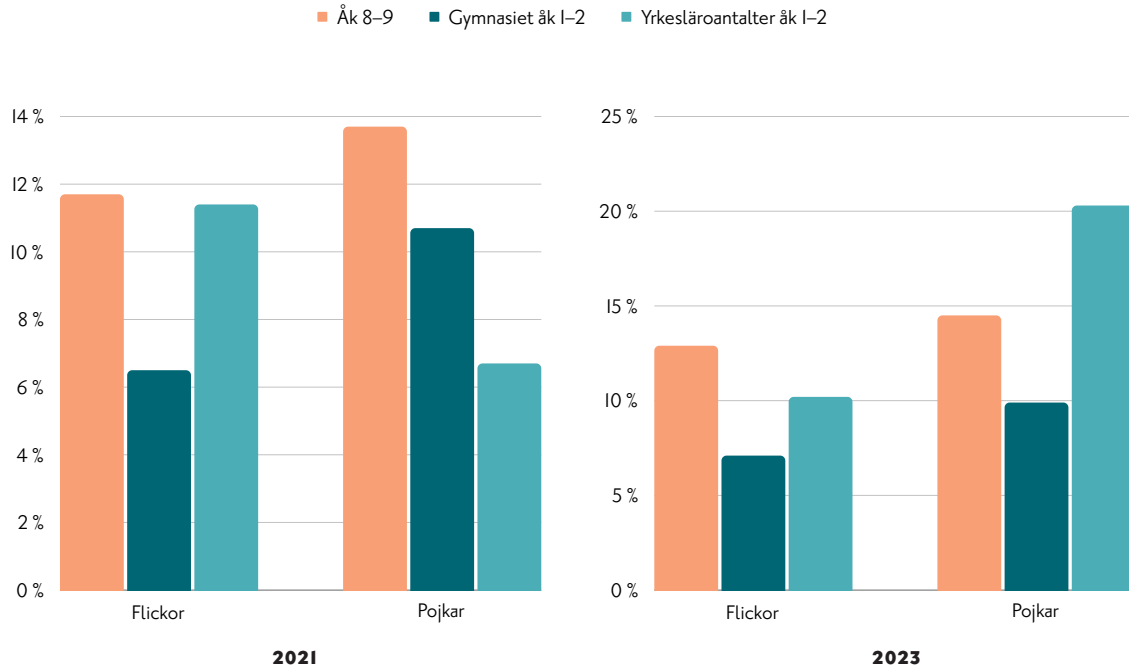
Utsatts för psykiskt våld av föräldrarna under året, %



[Indikatorinformation >>](#)

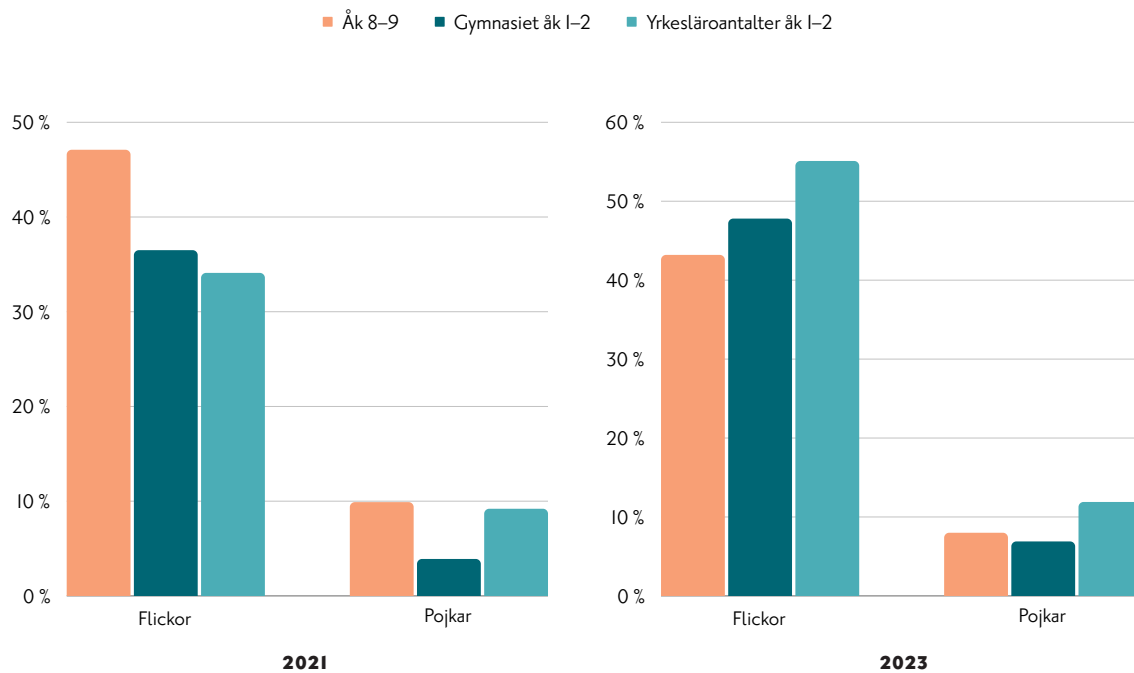


Utsatts för fysiskt hot under året, %



[Indikatorinformation >>](#)

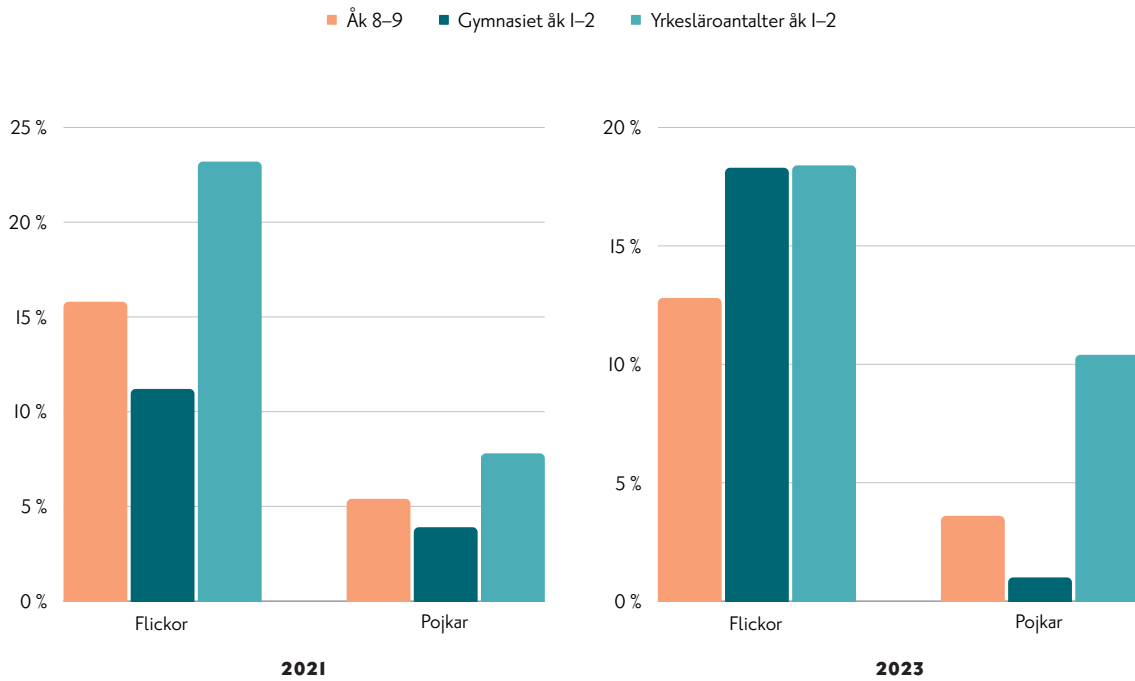
Upplevt störande sexuella förslag eller sexuellt ofredande under året, %



[Indikatorinformation >>](#)



Upplevt sexuellt våld under året, %

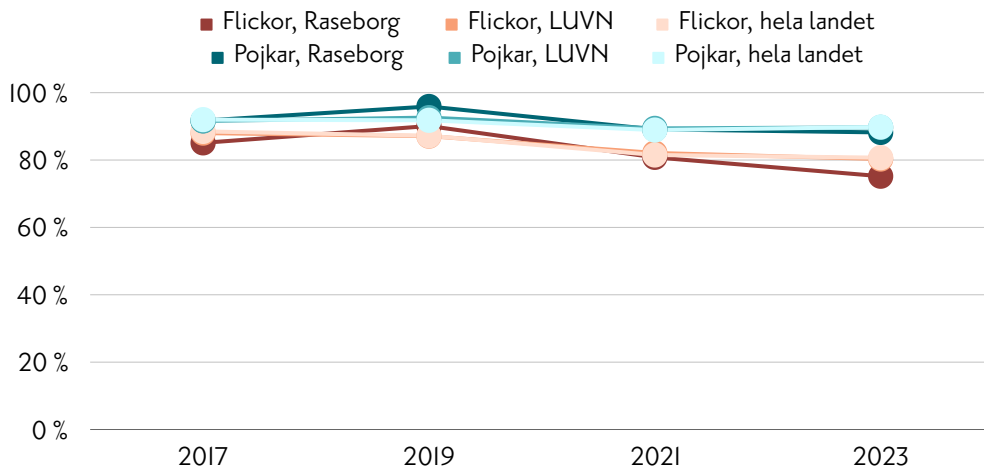


[Indikatorinformation >>](#)

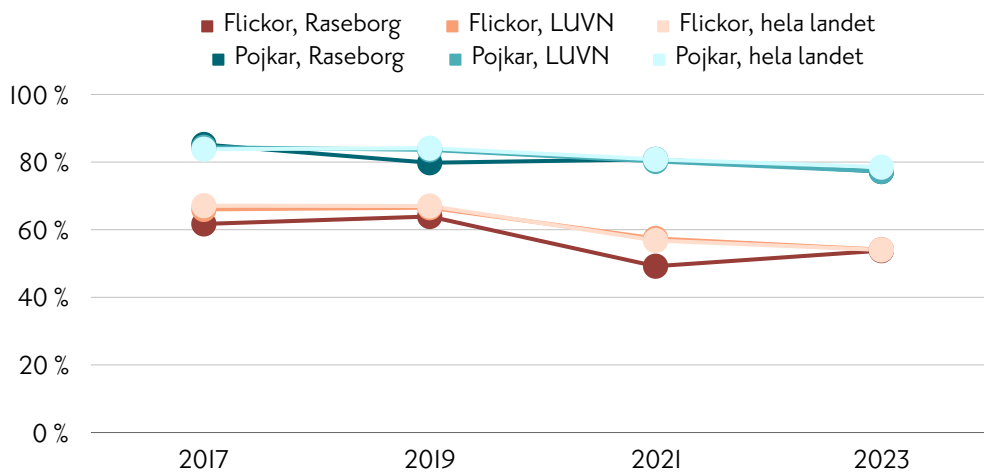


2.5. MENTAL HÄLSA

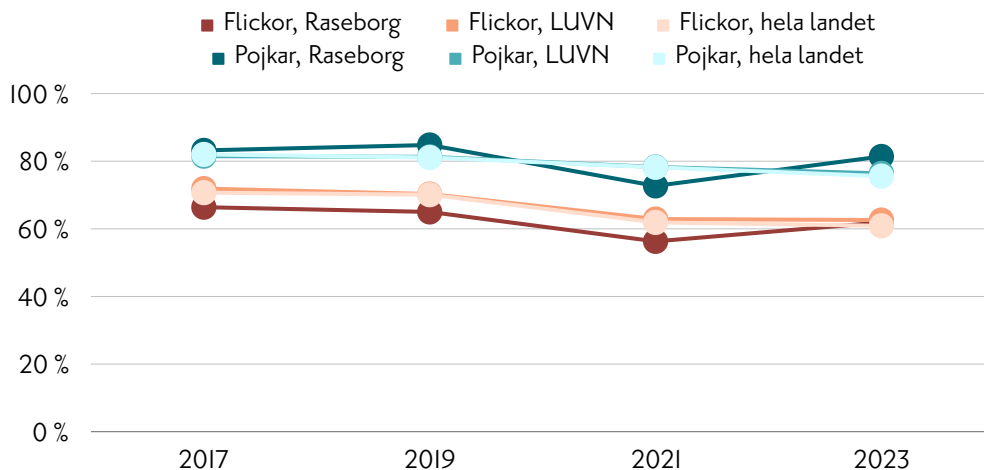
Nöjd med livet, % av eleverna i åk 4-5



Nöjd med livet, % av eleverna i åk 8-9

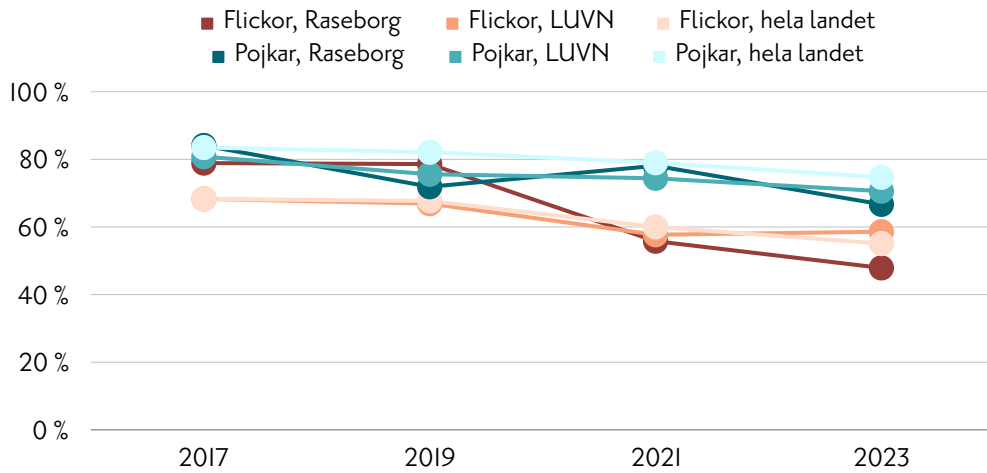


Nöjd med livet, % av eleverna i åk 1-2 i gymnasiet

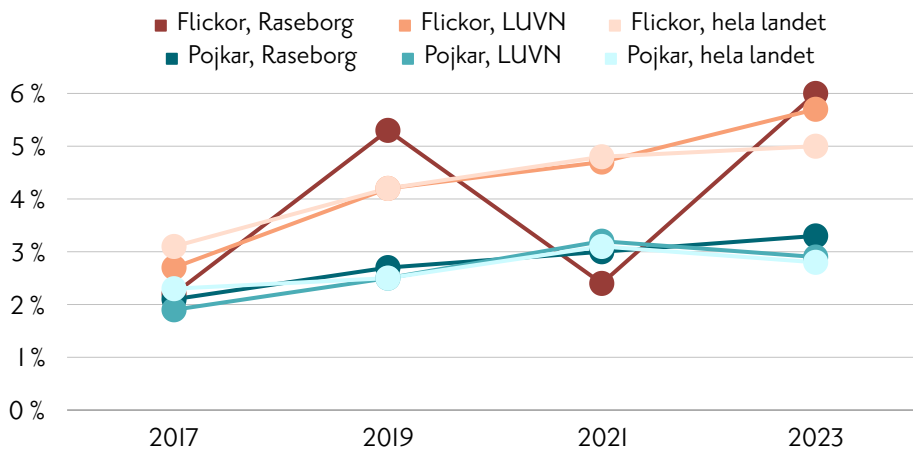




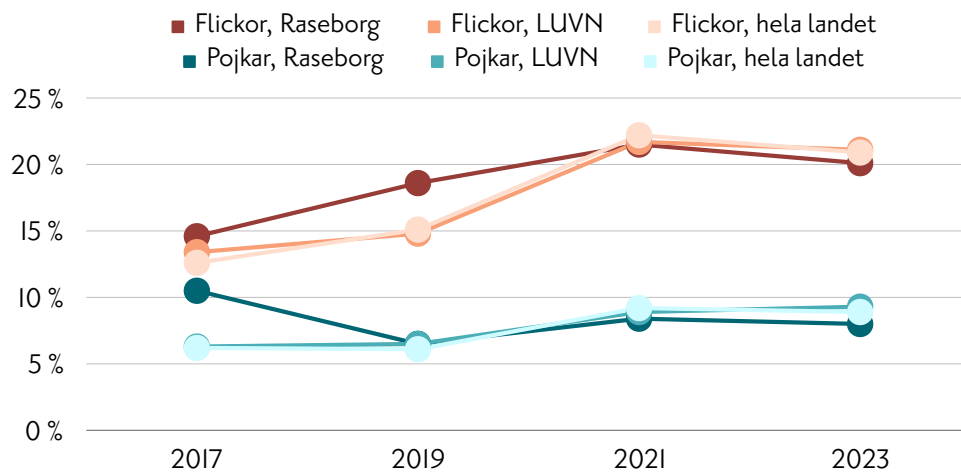
Nöjd med livet, % av eleverna i åk 1-2 vid yrkesläroanstalter



Känner sig ensam, % av eleverna i åk 4-5

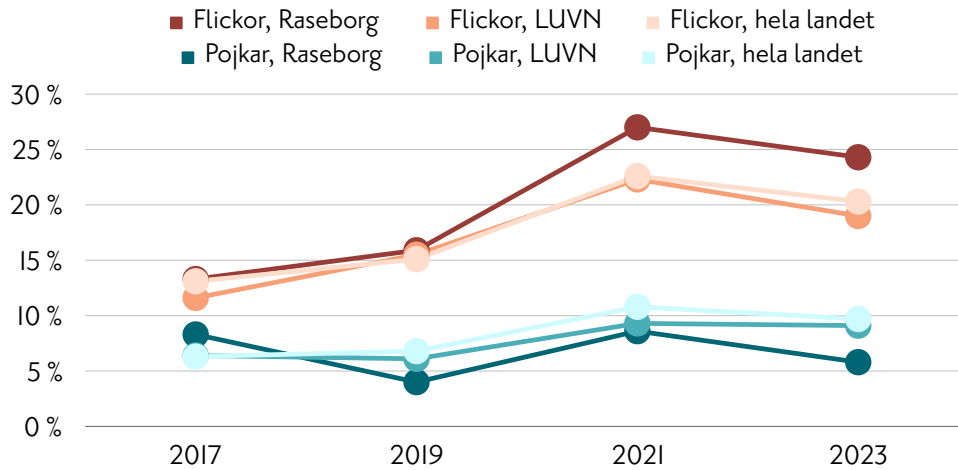


Känner sig ensam, % av eleverna i åk 8-9

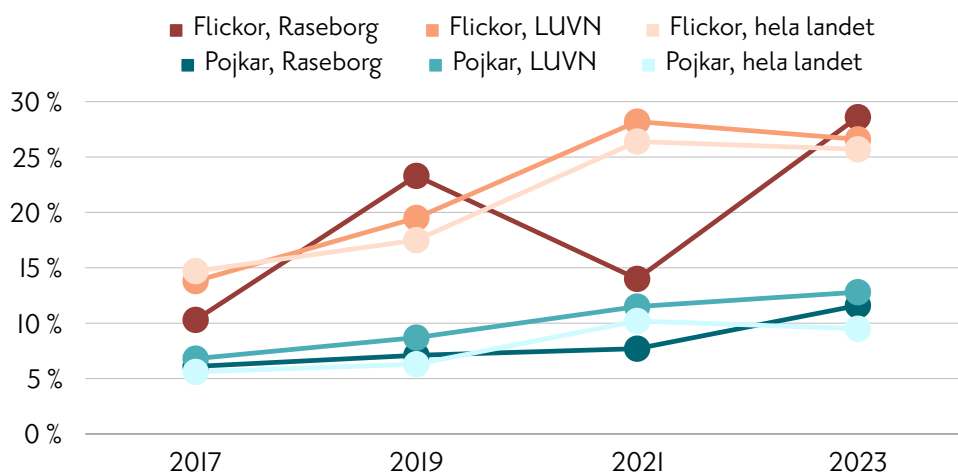




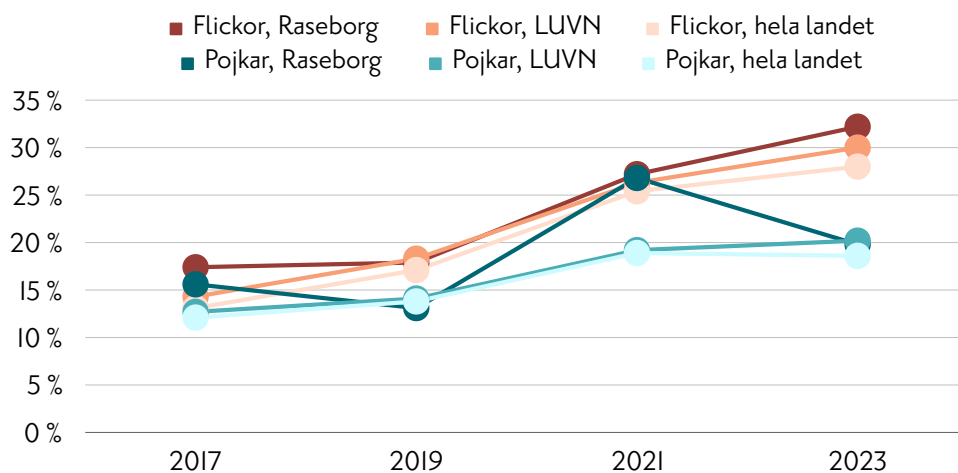
Känner sig ensam, % av eleverna i gymnasiet åk 1-2



Känner sig ensam, % av eleverna i yrkesläroanstalter åk 1-2

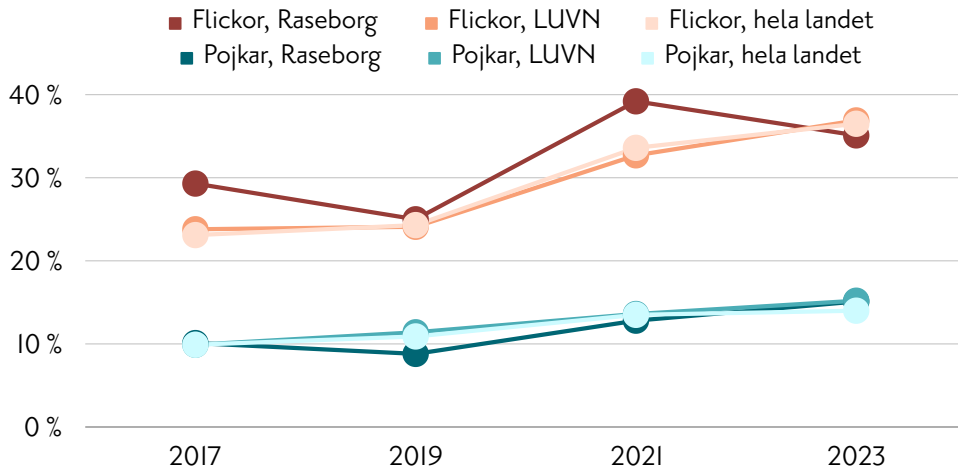


Problem med humöret under de två senaste veckorna, % av eleverna i åk 4-5

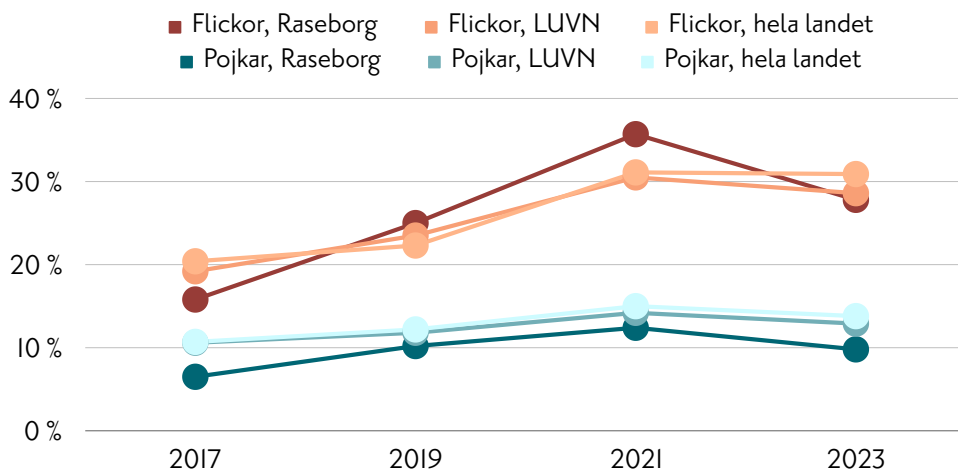




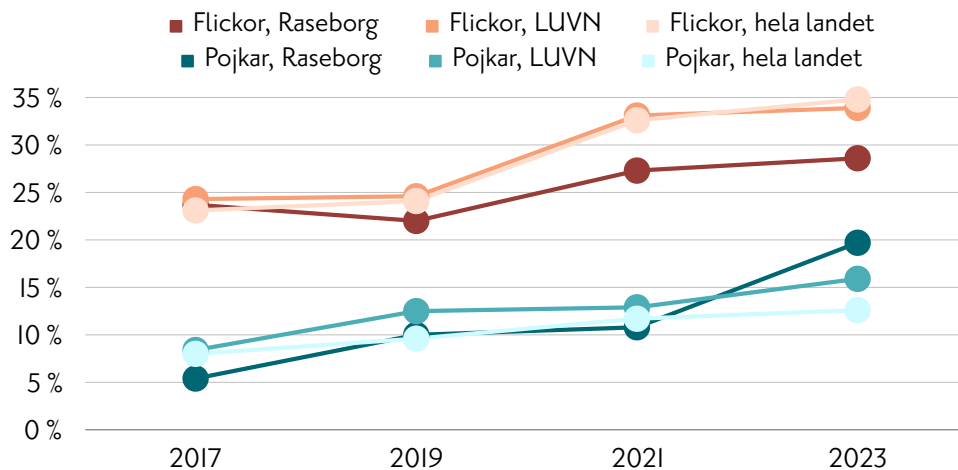
Depressionssymtom som varat minst två veckor, % av eleverna i åk 8-9



Depressionssymtom som varat minst två veckor, % av eleverna i åk 1-2 i gymnasiet

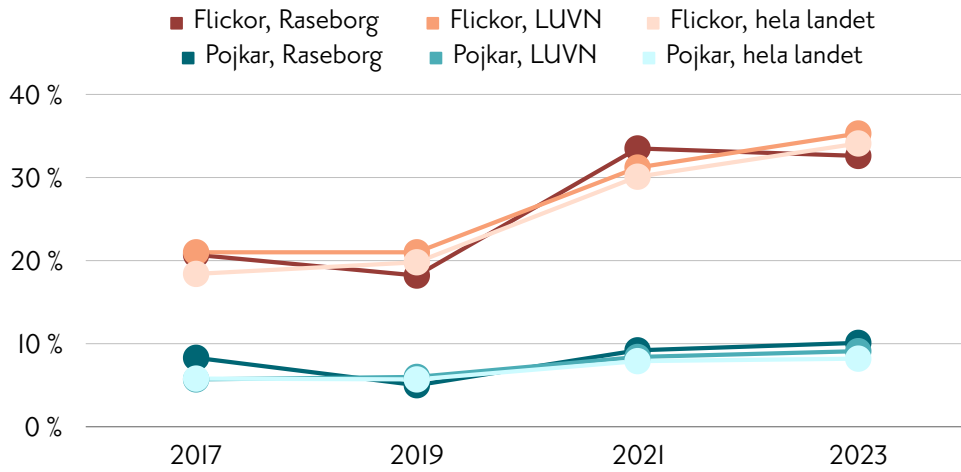


Depressionssymtom som varat minst två veckor, % av eleverna i åk 1-2 vid yrkesläroanstalter

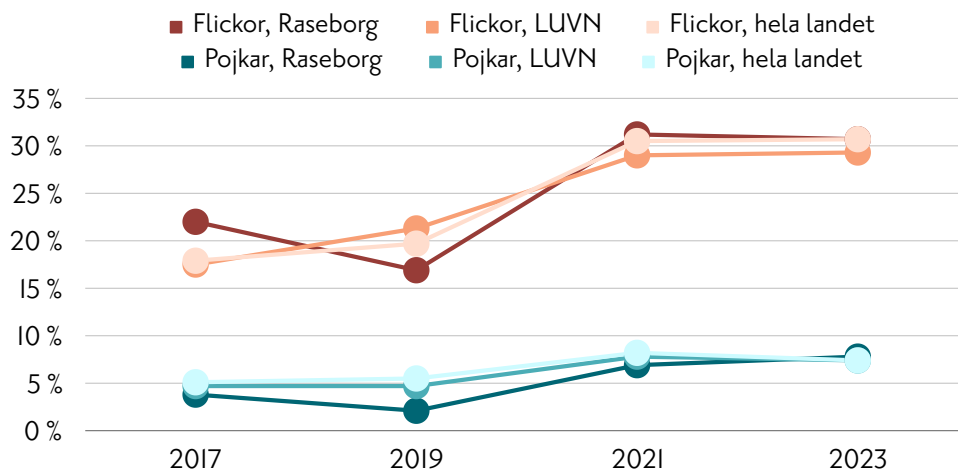




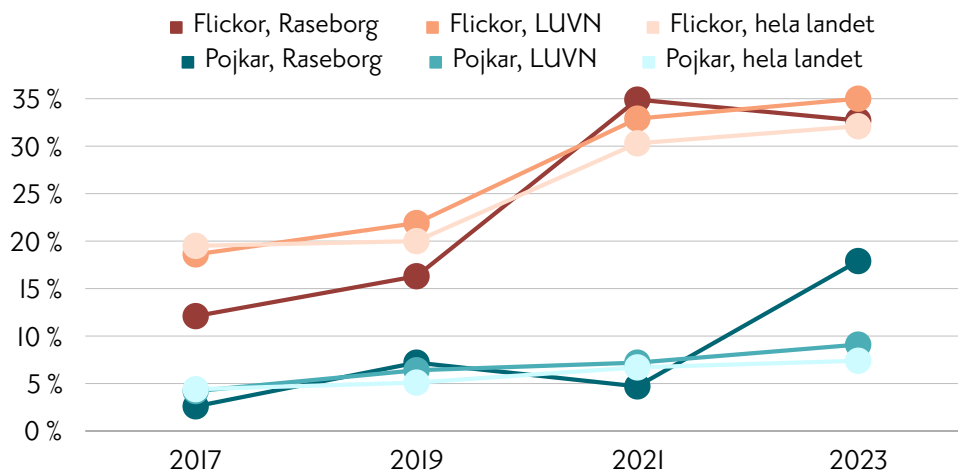
Måttlig eller svår ångest, % av eleverna i åk 8-9



Måttlig eller svår ångest, % av eleverna i åk 1-2 i gymnasiet



Måttlig eller svår ångest, % av eleverna i åk 1-2 vid yrkesläroanstalter





3. TJÄNSTER FÖR BARN, UNGA OCH BARNFAMILJER

3.1. SMÅBARNSPEDAGOGIK

Med småbarnspedagogik avses en systematisk och målinriktad helhet som består av fostran, undervisning och vård av barn där i synnerhet pedagogiken betonas (lag om småbarnspedagogik 540/2018 § 2). Småbarnspedagogisk verksamhet har som syfte att hos varje barn främja en helhetsmässig uppväxt, utveckling, hälsa och ett helhetsmässigt välbefinnande i enlighet med barnets ålder och utveckling, stödja barnets förutsättningar för lärande, främja livslångt lärande och uppfyllandet av utbildningsmässig jämlikhet i enlighet med inkluderande principer. Vid planering, anordnande och vid beslut gällande småbarnspedagogik ska i första hand alltid barnets bästa beaktas.

Den lokala planen (Plan för småbarnspedagogik i Raseborg stad, 2022) är en viktig del av styrandet och genomförandet av såväl nationella mål som mål och uppdrag som anses viktiga på lokal nivå. Planen styr och stöder förverkligandet av småbarnspedagogik i stadens daghem, inom familjedagvården och den privata dagvården. För tillfället ordnas ingen öppen småbarnspedagogisk verksamhet i Raseborg. Vid planering, verkställande och utvärdering av småbarnspedagogisk verksamhet utgår man, med beaktande av barnets ålder och utveckling, från barnets åsikt och intressen. Även vårdnadshavarna ska beredas möjlighet att delta i planering, verkställande och utvärdering.

I Raseborg anordnas småbarnspedagogik på 11 svenskspråkiga daghem, 2 finskspråkiga daghem, 6 tvåspråkiga daghem (svenska och finska), tre gruppfamiljedaghem varav ett svenskt, ett finskt och ett tvåspråkigt, därtill 10 familjedagvårdare, 5 svenskspråkiga och 5 finskspråkiga. Därutöver finns ett privat svenskspråkigt daghem med ca 40 barn. På ett av stadens daghem anordnas skiftesvård. Skiftesvården är behovsprövad och riktar sig till familjer vars barn behöver vård utöver kl. 17.15–06.30. Därtill har ett av daghemmen förlängd öppethållningstid, kl. 05.30–22.30. I den småbarnspedagogiska verksamheten deltar ca 1300 barn (varav ca 290 förskolebarn), personalens antal är ca 307.

I Raseborgs stad ordnas språkbud på fyra av stadens daghem, två grupper på finska och två grupper på svenska. Språkbudet inleds vid 3–4 års ålder och pågår tills barnet börjar förskolan på kommande skolspråk.

I Raseborg fäster man särskild vikt vid att förverkliga motionsrekommendationerna för barn. I varje daghem uppgörs en årsplan för gymnastik och rörelse. Därtill utses en motionsansvarig vars uppgift är att följa med förverkligandet av årsplanen samt att tillsammans med andra utveckla motionsverksamheten t.ex. genom förslag till anskaffningar och genom samarbete med stadens idrottsverksamhet.

3.1.1. S2-undervisning

Barn med annat hemspråk, vars svenska/finska inte motsvarar åldersnivån, får inom småbarnspedagogiken i Raseborg undervisning i svenska/finska som andra språk (S2-undervisning). Inom småbarnspedagogiken arbetar en ambulerande språk- och kulturlärare som sakkunnig i barns ärenden angående främmande språk och flerspråkighet. Språk- och kulturläraren handleder personalen i förverkligandet av en språkmedveten pedagogik och i mångkulturellt samarbete med vårdnadshavare, bistår med råd och anskaffning av hjälpmedel och material, kartlägger barnets språknivå och planerar, verkställer och utvärderar S2-undervisning i samråd med personalen.



I Raseborg fungerar nätverket SpråkKi (Språk-Kielet), vars målsättning är att utveckla och stöda ett språk- och kulturmedvetet småbarnspedagogiskt arbete. Nätverket har representation från samtliga kommunala daghem och leds av språk- och kulturläraren.

3.1.2. Stöd inom småbarnspedagogik

Barn inom småbarnspedagogiken har rätt att få det stödet de behöver genast när ett stödbehov identifieras. Stödet i småbarnspedagogiken ska enligt lagen om småbarnspedagogik (540/2018) ordnas som trestegsstöd: Allmänt, intensifierat och särskilt stöd i enlighet med inkluderande principer. Utgångspunkten är att varje barn har rätt att få stöd i den egna barngruppen med hjälp av olika flexibla arrangemang. Genom att stödet ges i rätt tid och är rätt riktat, individuellt och i enlighet med barnets behov främjar man barnets utveckling, lärande och välbefinnande. Samtidigt förebygger man att svårigheten växer och blir komplex, därtill motarbetas risken för marginalisering.

Barnen har rätt till tjänster av en speciallärare inom småbarnspedagogik samt till sådana tolknings- och assistenttjänster och hjälpmedel som behövs för att delta i småbarnspedagogiken förverkligas. I Raseborg arbetar nio ambulerande speciallärare inom småbarnspedagogik, av vilka tre är finskspråkiga och sex svenskspråkiga.

3.2. FÖRSKOLA

Enligt lag om grundläggande utbildning (628/1998) bör barnet delta i förskoleundervisning eller alternativt i annan verksamhet som uppfyller förskolans målsättning året innan läroplikten inleds. Den lokala planen "Läroplan för förskoleundervisningen i Raseborgs stad 2020" är ett strategiskt och pedagogiskt verktyg som ger en gemensam grund och riktlinje för att uppnå både nationella och mera lokala målsättningar i det dagliga arbetet i förskolan. I Raseborgs stad hör den avgiftsfria förskoleundervisningen under småbarnspedagogiken, förutom i Bromarf och Svartå där förskolan hör under skolan. Förskoleundervisningen omfattar 760 timmar/ verksamhetsår och den dagliga längden på undervisningen är fyra timmar. De flesta förskolegrupperna är verksamma i daghem och leds av daghemsföreståndarna (förutom Bromarf och Svartå). Om barnet deltar i småbarnspedagogik utöver förskoleundervisningen ska dagen vara enhetlig ur barnets perspektiv. Den kompletterande småbarnspedagogiska verksamheten ordnas huvudsakligen i samma grupp som förskoleundervisningen.

3.2.1. Förberedande undervisning

Förberedande undervisning är avsedd för barn och unga med invandrabakgrund. Förberedande förskoleundervisning ges barn vars språkkunskaper på basis av iakttagelser och en språkbedömning ligger under elementär språkfärdighet stadd i utveckling (kartläggning görs med SpråkPeda arbetsredskapet). Den förberedande förskoleundervisningen sker i förskolegruppen vid barnets när daghem. Barnet deltar i den dagliga förberedande förskoleundervisningen (4 h) och har dessutom rätt till extra undervisning i svenska (1 h) per dag. Förberedande undervisningen följer den lokala planen "Läroplan för den förberedande undervisningen i Raseborg". I språk- och kulturlärarens arbete ingår även att stöda personal och barn inom den förberedande undervisningen.



3.2.2. Elevvård/stöd

Med elevvård avses främjande och upprätthållande av barnets goda lärande, goda fysiska och psykiska hälsa och sociala välbefinnande samt verksamhet som ökar förutsättningarna för dessa. Målet är att skapa en sund, trygg och säker inlärnings- och uppväxtmiljö, att värna om den mentala hälsan samt förebygga utslagning och främja välbefinnandet i förskolegemenskapen. Elevvården är lagstadgad inom förskolan och varje förskola har en egen elevvårdsgrupp som består av: psykolog, kurator, hälsovårdare, daghemsföreståndare och gruppens förskollärare. Elevvårdsgruppen ansvarar för planeringen, utvecklingen, genomförandet och utvärderingen av elevvården i förskolan.

Trestegsstöd tillämpas inom förskolan. Ambulerande speciallärare inom småbarnspedagogiken arbetar också inom förskolan. Även inom förskolan ges vid behov S2-undervisning. Utöver småbarnspedagogiken hör också förskolan till språk – och kulturlärares arbetsfält.

3.3. DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN

Vid planering och anordnande av samt beslutsfattande om grundläggande utbildning ska barnets bästa i första hand beaktas. Den som deltar i utbildning har rätt till en trygg studiemiljö. Den som deltar i utbildning har under arbetsdagarna rätt att få undervisning enligt läroplanen, elevhandledning och tillräckligt stöd för inläring och skolgång genast när behov uppstår. Ovan stående är direkta citat ur lagen om grundläggande utbildning och bindande för utbildningsanordnarna.

I Raseborg har dessa byggts in i en enhetlig lärtig, som fortsätter ända till andra stadiet och som i fråga om att stödja barns och ungas välbefinnande och lärande strävar efter ett kvalitativt rikare genomförande än minimikraven i lagen.

3.3.1. Elevvård

Med elevvård avses främjande och upprätthållande av de studerandes studieframgång, goda psykiska och fysiska hälsa och sociala välbefinnande och understödande verksamheter inom läroanstalten. Målet med elevvården är att skapa en sund och trygg inlärnings- och uppväxtmiljö, skydda den psykiska hälsan och förebygga utslagning samt främja skolegenskapens välbefinnande.

Elevvården i Raseborg har organiserats i följande grupper:

1. Styrgrupp för elevvården i Raseborgs stad: styrgrupp med ansvar för den allmänna planeringen, utvecklingen, styrningen och utvärderingen av elev- och studerandevården i staden.
2. Skolans elevvårdsgrupp: i varje skola svarar skolans elevvårdsgrupp för planeringen, utvecklingen, genomförandet och utvärderingen av skolans generellt inriktade elevvård.
3. Expertgrupp för enskilda elever: Individuella elevvårdstjänster behandlas vid behov i expertgrupper som sammankallas för enskilda elever.

3.3.2. Morgon- och eftermiddagsverksamhet

I Raseborg förverkligas morgon- och eftermiddagsverksamheten enligt lagen om morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever. Ett av morgon- och eftermiddagsverksamhetens viktigaste mål är att skapa en bekant och trygg plats där barnen kan vistas före och efter skoldagen samt delta i mångsidig och stimulerande verksamhet under handledning av en vuxen. Värderingarna i verksamheten baserar sig på värderingarna i den grundläggande utbildningen. Den samhälleliga utgångspunkten för ordnandet



av morgon- och eftermiddagsverksamheten är att erbjuda barnet en trygg uppväxtmiljö. Det centrala syftet med verksamheten är att stödja barnets uppväxt och utveckling samt att stödja också familjen och skolan i deras fostransuppdrag.

Morgon- och eftermiddagsverksamheten har till uppgift att främja barnets övergripande välbefinnande ur följande perspektiv:

- erbjuda barnen ledd fritidsverksamhet
- stödja barnens uppväxt och utveckling
- stödja barnens skolgång och lärande
- ingripa tidigt och ge social bekräftelse

3.3.3. Finlandsmodellen för hobbyverksamhet

Finlandsmodellen för hobbyverksamhet har som mål att stödja barns och ungas välbefinnande genom att göra det möjligt för alla barn och unga att utöva en givande och kostnadsfri hobby i samband med skoldagen. Hobbyutbudet väljs utifrån barnens och de ungas önskemål. Verksamhetsmodellen planeras, byggs och testas tillsammans med de aktörer som producerar hobbyerna. Den uppsökande hobbyverksamheten kompletterar denna genom att hitta de elever som inte har någon hobby och genom att personligen försöka hänvisa dessa till någon hobby.

I Raseborg ordnas gratis hobbyverksamhet vid varje enhet för grundläggande utbildning i staden.

3.3.4. Förberedande undervisning/S2-undervisning

Raseborg genomför den förberedande undervisningen delvis inkluderande. Klassföreståndaren ansvarar för undervisningen. Målet är att via närskolan få vänner till stöd för integrationen också efter skoldagen. Som stöd för genomförandet av den förberedande undervisningen finns en materialbank och en ambulande förberedande lärare som kan konsulteras och som deltar i undervisningen särskilt under de första veckorna av undervisningen. Läroplanen byggs upp med syftet att skapa en enhetlig lärtig från förskoleundervisningen till slutet av den grundläggande utbildningen. Det är möjligt att bilda en egen grupp för förberedande undervisning vid sidan av det inkluderande genomförandet, om en större grupp invandrare anländer till området samtidigt. Eleverna har lika rätt att delta också i klubbverksamhet samt morgon- och eftermiddagsverksamhet, för vilken man med ett utlåtande av invandringsmyndigheten också kan ansöka om befrielse från avgift.

I Raseborg genomförs S2-undervisningen utifrån de riksomfattande grunderna för läroplanen, eftersom lokala preciseringar ännu inte har gjorts. Beslut om principerna för undervisning i det egna modersmålet har fattats av bildningsnämnden våren 2023, och målet är att praxis för S2-undervisningen ska kunna skrivas ner under läsåret 2023–2024.

3.4. GYMNASIET OCH YRKESUTBILDNINGEN

Gymnasieundervisningen ska utgå från människovärdets okränkbarhet och respekt för liv och de mänskliga rättigheterna. Gymnasieundervisningen ska bygga på de viktigaste konventionerna om mänskliga rättigheter. Gymnasieundervisningen ska främja likabehandling och jämställdhet samt demokrati och välbefinnande. Gymnasieundervisningen ska lyfta fram nödvändigheten av en hållbar livsstil samt bygga en kunskapsgrund för en ekonomi som gynnar miljön och främjar medborgarnas välbefinnande.



I Raseborg preciseras gymnasiet värdegrund på följande sätt:

- främja tvåspråkigheten och mångsidiga språkstudier utgående från respekt för mångkulturalism och främjande av global medvetenhet
- fungera som en närskola som uppmuntrar de studerande till att utgående från sin lokala identitet utvecklas till nyfikna och öppna världsmedborgare
- hållbar utveckling ska genomsyra verksamheten.

Svenskspråkig yrkesutbildning på andra stadiet ordnas inom Raseborg av Axxell. En grundexamen omfattar 180 kompetenspoäng och varar ca 2,5 år. Tyngdpunkten i studierna ligger på det praktiska arbetet och de studerande kommer i ett tidigt skede i kontakt med arbetslivet. Det finns också möjlighet att ta studenten samtidigt. Närmaste yrkesutbildning på finska finns i Lojo.

3.4.1. Studerandevård

Studerandevården genomförs i form av ett systematiskt samarbete mellan undervisningsväsendet och välfärdsområdet och de studerande och deras vårdnadshavare samt vid behov tillsammans med andra samarbetsparter. Studerandevården är i första hand ett förebyggande generellt inriktat arbete. Den generellt inriktade studerandevården är en gemensam uppgift för alla yrkespersoner som arbetar i läroanstaltsgemenskapen. Studerandena har rätt till studerandevårdstjänster, som består av studerandehälsövård samt kurators- och psykologtjänster.

Studerandevårdsarbetet utförs i tre slags studerandehälsogrupper:

1. Styrgruppen för elevvården i Raseborgs stad ansvarar för den allmänna planeringen, utvecklingen, styrningen och utvärderingen av elev- och studerandevården.
2. Varje gymnasium har en studerandevårdsgrupp som ansvarar för planeringen, utvecklingen, genomförandet och utvärderingen av studerandevården vid enheten.
3. Vid behov tillsätts en yrkesövergripande expertgrupp för att sköta en specifik studerandes ärenden.

3.5. FRIA BILDNINGEN

I Raseborg ordnar Medborgarinstitutet, Musikinstitutet, Västra Nylands Folkhögskola, Lärkkulla och Hurja Piruetti undervisning inom den fria bildningen.

3.5.1. Medborgarinstitutet

BILDKONSTSKOLAN COLORIKUS

Bildkonstskolan erbjuder kurser för barn och unga enligt den allmänna läroplanen för grundläggande konstundervisning. Undervisningen framskrider år för år genom studier i olika konstgrenar. Under studiernas gång övar sig eleven i att tolka och bedöma bildkonst och annan visuell kultur från olika perspektiv. Eleverna uppmuntras att reflektera över och att skapa nya insikter om sambanden mellan konst och vetenskap. Läroplanen byggs upp kring ett årligen växlande tema. Målsättningen är att eleven efter genomförd studiehelhet skall ha en god kännedom om de redskap, material och tekniker som används inom bildkonsten.



TEATERSKOLAN KONFETTI

Teaterskolan Konfetti bjuder grundläggande konstundervisning i scenkonst med inriktning på teaterkonst. Utbildningen är fortlöpande och stärker ett fortsatt teaterintresse och ger eleven grundläggande insikter inför framtida yrkesutbildning inom området teaterkonst. Tillsammans utforskas teaterns delar med lek och övningar. Inom Konfetti lär man sig om smink, skådespeleri, skrivande eller röst eller hur man skapar olika scener. På ett roligt sätt ökas kunnandet om scenografi, improvisation och olika tekniker. Man övar sin trygghet i att gestalta olika karaktärer på ett kreativt sätt. I teaterskolan Konfetti ligger fokus på att ha roligt tillsammans samtidigt som gruppen utforskar teatern och fantasin.

INDIVIDUELL MUSIKUNDERVISNING INOM MEDBORGARINSTITUTET

All undervisning inom musiken utgår från elevens egna intressen och utvecklingspotential. Man får själv påverka kursens innehåll med egna önskemål. Lektionerna är individuella och passar alla nivåer, man kan spela/sjunga allt från visor till klassisk musik via ett stopp för att hälsa på i rocken eller musikalens värld. Undervisningen fokuserar på att utveckla elevens egna spelkunskaper. Via lust och nyfikenhet lär hen sig att spela musik i olika genren. Instrumenten som kan väljas är: gitarr, trummor, piano, dragspel, flöjt och violin. Därtill kan man ta sånglektioner både klassisk- och rock/pop-inriktning runt om i Raseborg. Eleven kan välja hur lång lektionstiden per vecka skall vara, 45 eller 30 min. Detta möjliggör att även elever från mindre bemedlade familjer har möjlighet att utveckla sin musikalitet. Hos oss kan man börja sina musikstudier när man är i skolåldern, solosång kan börjas först när man fyllt 15 år.

3.5.2. Musikinstitutet

Raseborgs musikinstitut erbjuder mångsidig musik- och sångundervisning enligt den fördjupade läro-kursen inom den grundläggande konstundervisningen i första hand för barn och unga, men också för andra åldersgrupper. Man kan påbörja sina studier i den populära musiklekskolan redan som bebis. Vid musikinstitutet kan man utöver i Raseborg också studera i Hangö och Ingå. Den glädje som musiken medför och det gemensamma skapandet stöder bildandet av ett gott och livslångt förhållande till musiken och ger färdigheter också för yrkesstudier inom musik.

När man sysslar med musik aktiveras många områden i hjärnan som har att göra med känslor, kognition och motorik och som i bästa fall förbättrar koncentrationsförmågan och inläringen. Att spela eller sjunga tillsammans och uppleva att man lyckas stärker självkänslan, socialiteten och samhörighetskänslan. Musiken aktiverar hjärnan, särskilt hos barn, men dess positiva verkningar fortsätter livet ut.

3.5.3. Västra Nylands folkhögskola

Västra Nylands folkhögskola (VNF) är en obunden, kommunalt ägd folkhögskola som finns i Karis. Vid VNF erbjuds både ettåriga studielinjer och kortare kurser/utbildningar. Inom de ettåriga studielinjerna erbjuds studier inom bl.a. naturvetenskaper, juridik, konst och friluftsliv. De kortare kurserna behandlar teman som konst, kreativitet, välmående, kultur och musik. För läropliktiga erbjuds konststudier samt Slussen (tidigare Tian).

3.5.4. Lärkkulla

Folkakademin vid Lärkkulla finns i Karis och grundades år 1949. Lärkkulla upprätthålls av Lärkkulla-stiftelsen. Vid Lärkkulla erbjuds ettåriga folkhögskollinjer med fokus på språk, musik eller musikal, men även kortare kurser och evenemang.



3.5.5. Hurja Piruetti

Dans är en populär hobby i Raseborg. Hurja Piruetti arrangerar undervisning i dans enligt grundstudier-nas allmänna samt fördjupade lärokurs. Undervisning utvecklas kontinuerligt och utgångspunkten är att framhäva dansens och rörelsens glädje.

3.6. UTBILDNING SOM HANDLEDER FÖR EXAMENSUTBILDNING (HUX)

HUX-utbildningen är avsedd för personer som saknar examen på andra stadiet och som av olika orsaker har behov av handledande utbildning. Utbildningen riktar sig till både läropliktiga och vuxna som har behov av färdigheter och/eller handledning för att övergå till gymnasieutbildning eller yrkesutbildning. Ett allmänt mål för HUX-utbildningen är att den studerande ska uppnå sådana studiefärdigheter som behövs för att hen ska kunna söka till gymnasieutbildning eller yrkesutbildning och klara av dessa studier. HUX-utbildning i Raseborg ordnas på svenska i Axxell. Närmaste ställe som ordnar HUX-utbildning på finska är Luksia i Lojo.

3.7. UNGDOMSARBETE

Ungdomsverksamheten i Raseborg är en förebyggande och hälsofrämjande verksamhet med målsättning att erbjuda intressant och rusmedelsfri verksamhet till stadens ungdomar. Det inkluderande, jämlika, mångkulturella och drogförebyggande arbetet utförs av en motiverad personal som fortbildar sig kontinuerligt.

Ungdomsverksamheten erbjuder tjänster i form av specialungdomsarbete, uppsökande ungdomsarbete, ungdomsgårdsverksamhet, smågruppsverksamhet, utfärder och rastaktiviteter i skolorna. Rusmedelsförebyggande lektioner ordnas för alla elever i åk 5–8.

3.7.1. Uppsökande ungdomsarbete

Målsättningen med det uppsökande ungdomsarbetet är att förebygga marginalisering. Det görs bland annat genom att stödja, motivera unga vidare i arbetslivet, studielivet samt finnas till som trygga vuxna som är lättillgängliga. Arbetet görs målinriktat och enligt ungdomarnas behov med bland annat förebyggande arbete i skolorna och individuell handledning. Verksamheten är frivillig och kostnadsfri och riktar sig till unga mellan 16–29 år.

3.8. KULTURTJÄNSTER

För att nå alla barn- och ungdomar jämlikt har kulturtjänsternas program för målgruppen koncentrerats till stadens plan för kulturföstran. Genom den nås årligen alla barn och unga inom småbarnspedagogiken och grundläggande utbildning på både svenska och finska. I planen för kulturföstran ingår även delar av de större årligen återkommande evenemangen Bokkalaset och Kirjakekkerit. Kulturtjänsterna informerar om kultur för barnfamiljer genom rådgivningsverksamheten. Trivseln i det offentliga rummet förbättras genom konst i stadsbilden samt genom stadens galleriverksamhet där tidvis även utställningar för specifikt barn och ungdomar ordnas. Kultur- och fritidsnämnden stöder föreningar och organisationer som ordnar kultur- och fritidsverksamhet för barn.



3.9. BIBLIOTEKSVERKSAMHET

Enligt lagen har biblioteket till uppgift att 1) erbjuda tillgång till material, information och kulturellt innehåll, 2) tillhandahålla en mångsidig och tidsenlig samling, 3) främja läsning och litteratur, 4) tillhandahålla informationstjänster, handledning och stöd vid inhämtning och användning av information och för att främja en mångsidig läskunnighet, 5) erbjuda lokaler för lärande, fritidsintressen, arbete och medborgarverksamhet, samt 6) främja en samhällelig och kulturell dialog.

Böcker samt annat lånematerial skaffas för alla åldrar, från pekböcker till kapitelböcker och faktalitteratur, och för olika språkgrupper. Specialbehov så som olika funktionsnedsättningar, läs- och skrivsvårigheter tas även i beaktande vid anskaffningen, så att det finns specialsamlingar för olika målgrupper. Utöver böcker erbjuder biblioteket bl.a. tidningar, musik och spel att låna både som fysiska artiklar och som e-material.

Bibliotekets läsfrämjande verksamhet fokuserar på barn och unga. En stor del av de program som ordnas vid biblioteken är för barn och unga under 18 år. I enlighet med planen för kulturföstran som implementerats sedan hösten 2021, erbjuder biblioteket program för barn i småbarnspedagogiken samt elever i årskurs 1, 4 och 7. Det betyder att barn i ålder 3–5 får ett sagoprogram från biblioteket, elever i årskurs ett introduceras till vad biblioteket är och får sitt första bibliotekskort. Elever i årskurs fyra får bokprat och elever i årskurs sju undervisas i informationssökning. Genom planen för kulturföstran nås så gott som alla barn i de olika åldersgrupperna. Utöver de s.k. obligatoriska besöken tar biblioteken även emot andra grupper från småbarnspedagogik, skola och olika institutioner. Samarbetet med dessa är ytterst viktig för främjande av demokrati och alla barns lika rätt till bildning och läskunnighet.

Det finns sex bibliotek i Raseborg från Bromarv till Svartå, samt en bokbuss som betjänar även utanför tätortsområden. Bokbussen är viktig för skolor och daghem som inte har ett bibliotek på gångavstånd, med tanke på barns begränsade möjligheter att röra sig.

Vissa bibliotek har meröppet utan personal en del av tiden men alla har öppethållning med personal på plats, då biblioteket erbjuder en trygg och kravfri miljö att vistas i. Det kostar inget att besöka ett bibliotek och man måste inte delta i någon aktivitet för att få vistas där. Men samtidigt är biblioteket en inspirerande miljö då där finns böcker, tidningar och spel samt olika utställningar och ibland program att delta i för den som vill.

3.10. MUSEIPEDAGOGISK VERKSAMHET

Raseborgs museum och Chappe erbjuder alla barn och ungdomar under 18 år gratis inträde till alla utställningar. I Raseborgs museum finns en historisk utställning om närområdet, en utställning om Helene Schjerfbeck och även en lounge som erbjuder utrymme för allmänheten att studera, jobba, läsa och ta det lugnt. I Chappe bjuds det på varierande utställningar inom nutidskonst. Målsättningen är att erbjuda en inblick i både områdets historia och upplevelser som nutidskonst kan ge och inom verksamheten eftersträvas att ordna evenemang och workshops som passar även för de yngre. Skolklasser och dagisgrupper välkomnas varmt och gratis guidning erbjuds till skolor i Raseborg. Den museipedagogiska verksamheten är även en del av planen för kulturföstran i Raseborg.



3.II. IDROTT OCH HÄLSOMOTION

Idrott och hälsomotion erbjuder och övervakar en mångsidig verksamhet, med tyngdpunkt på simundervisning och ledd verksamhet i Ekenäs simhall, samt sköter stadens motionsrådgivning till personer med förhöjd hälsorisk. Enheten för idrott och hälsomotion fördelar användningstureorna till idrottsanläggningarna och upprätthåller bokningssystemet för dessa. Tack vare föreningar kan många barn och unga motionera och idrotta, och staden subventionerar användningen av stadens idrottsanläggningar med 100 % för barn under 20 år.

3.I2. UNGDOMSFULLMÄKTIGE

Raseborgs ungdomsfullmäktige är politiskt och religiöst obundet och påverkar ärenden som är viktiga för unga. Raseborgs ungdomsfullmäktige består av 15 medlemmar i åldern 12–18 år. Mandatperioden är ett år och fullmäktige väljs av ungdomsparlamentet. Ungdomsfullmäktige i Raseborg har representanter i en stor del av nämnderna i Raseborg. På så sätt kan ungdomarna få möjlighet att påverka.

Ungdomsfullmäktige i Raseborg jobbar för ungdomarnas välmående och intressen i staden. Ungdomsfullmäktige fungerar som en länk mellan beslutsfattarna och Raseborgs ungdomar. Vi ordnar olika evenemang och tillställningar för ungdomar, samt ger ungdomarna en chans att påverka i frågor som direkt berör dem.

3.I3. INTEGRATIONSTJÄNSTER FÖR BARN OCH UNGA

Raseborgs stads integrationstjänster erbjuder lågtröskelservice för alla kommuninvånare med invandrarbakgrund. Familjer med invandrarbakgrund kan få integrationsfrämjande handledning och rådgivning i alla frågor som berör livet och boendet i Finland. Familjer med flyktningbakgrund kan vid behov få en ”integrationsplan för familjer” i vilken man kartlägger alla familjemedlemmars situation och stödbehov. Invandartjänsten stöder även nyanlända familjer med anmälningar till och kontakten med skolor och småbarnspedagogik, eftermiddagsvård, samt kan hjälpa barnfamiljer att hitta hobbyn och skollovsverksamhet till barnen. Invandartjänsten ger även servicehandledning gällande andra serviceformer och stödtjänster som finns för barnfamiljer och kan stöda familjerna i kontakten med dessa.

Integrationstjänsterna samarbetar med andra aktörer inom kommunen, inom välfärdsområdet samt inom den tredje sektorn för att nå ut till målgruppen, utveckla integrationsarbetet för familjer och försöka svara på familjernas behov.

3.I4. SEKTORÖVERSKRIDANDE SAMARBETE

Folkhälsan är ett ansvar i alla sektorer och på alla förvaltningsnivåer. Inom kommunen är det viktigt med ett sektoröverskridande samarbete i arbetet för att främja invånarnas hälsa och välfärd. Ett systematiskt arbete för främjande av hälsa och välfärd innebär att kommunen skall ha en översikt av befolkningens hälsotillstånd och de faktorer som påverkar detta.

Arbetet med utjämning av sociala hälsoskillnader lägger också vikt på ett folkhälsoperspektiv som handlar om att skapa ett samhälle och livsmiljöer som gör det möjligt för folk att utveckla god hälsa och trivsel.



Exempel på stadsmiljösektorns arbete som berör barn och unga:

- Bra inomhusklimat i skolor och daghem har stor betydelse för hälsa, trivsel och inläring för barn och unga.
- Buller inomhus (i daghem, skolor) kan bero på olika tekniska installationer, buller utomhus eller andra källor. En del åtgärder kan göras för att dämpa buller.
- Trygga trafikarrangemang (gång- och cykelvägar) där barn och unga rör sig (daghem, skolor, fritidsverksamheter, friluftsliv etc.).
- Beakta tillgänglighetsaspekter i planering av t.ex. byggnader, lekparker, friluftsleder, simstränder

Exempel ur stadsmiljösektorns olika verksamhetspunkter för att främja barn och ungas livsmiljö:

- Planläggningens huvudsakliga uppgift är att utarbeta general- och detaljplaner, som styr markanvändningen och byggandet i Raseborg. Målet är att skapa förutsättningar för en bra livsmiljö och främja en ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt hållbar utveckling.
- Miljöenhetens målsättning är att trygga en hälsosam, trivsam och stimulerande samt naturekonomiskt hållbar livsmiljö för kommunens invånare. Miljöenheten satsar i enlighet med stadens strategi på att främja hållbar utveckling i samarbete med stadens övriga sektorer.
- Utrymmesförvaltningen svarar för den tekniska och ekonomiska planeringen av husbyggnadsinvesteringar och för organiseringen och uppföljningen av projekten. Resultatområdet svarar centraliserat för och utvecklar driften och underhållet av de för stadens verksamhet nödvändiga fastigheterna, tekniken och gårdsplaner.
- Samhällstekniska avdelningen ansvarar för upprätthållande av lekparker, badstränder, gatubelysning, gator och allmänna områden. Sydspetsens miljöhälsa övervakar hälsoskyddet i daghem och skolor i Raseborg.

Kosthållsenheten (fr.o.m. 1.1.2024 en del av sektorn för förvaltning och interna tjänster):

- Kosthållsenhetens huvudmålsättning är att tillreda näringsrik och god mat till ett ekonomiskt fördelaktigt pris. Målsättningen är att köken i mån av möjlighet använder närproducerade råvaror.

3.15. SAMARBETE MED FÖRENINGAR/ORGANISATIONER

Föreningar och organisationer spelar en viktig roll inom det hälso- och välfärdsfrämjande arbetet. Ett nära samarbete mellan organisationerna och staden är viktigt med tanke på invånarnas hälsa och välfärd. I nuläget kan organisationer, som uppfyller vissa kriterier, ansöka om olika bidrag av staden för att kunna underlätta möjligheterna att förverkliga den verksamhet de erbjuder. Föreningar som erbjuder verksamhet för unga personer (under 20 år) får dessutom verka i stadens utrymmen med 100 % hyressubvention (enligt hyresreglementet godkänt av stadsstyrelsen 15.12.2022).

I och med organisationsförändringen som skall verkställas inom Raseborgs stad fr.o.m. januari 2024 är planen att intensivfiera stadens samarbete med organisationerna och utse en ansvarsperson för koordineringen av föreningssamarbetet för att tillsammans jobba för så goda förutsättningar som möjligt att främja invånarnas hälsa och välfärd. Föreningarna fyller en väldigt viktig funktion inom det välfärdsfrämjande arbetet då de erbjuder verksamhet som staden inte själv har möjlighet att ordna.



Exempel på aktörer inom tredje sektorn som är viktiga delar av det hälso- och välfärdsfrämjande arbetet inom Raseborg är t.ex. olika idrottsföreningar, ungdomsföreningar, kulturföreningar, föräldraföreningar, församlingar, stiftelser, Folkhälsan, Barnvårdsföreningen, Mannerheims barnskyddsförbund m.fl.

3.16. ANKARVERKSAMHETEN

Polisen ansvarar för Ankarverksamheten, vars syfte är att främja de ungas välbefinnande och förebygga brott i ett tidigt skede. Ankarverksamheten genomförs i ett multiprofessionellt Ankarteam. Experter från polisen, social-, hälsovårds- och ungdomssektorn medverkar. Teamets sammansättning kan variera från fall till fall. Det multiprofessionella teamet träffar den unga och vårdnadshavarna i ett så tidigt skede som möjligt, för att den unga ska kunna stödjas på ett ändamålsenligt sätt och vid behov hänvisas till rätt hjälp eller stöd.

3.17. NEPSY-TEAMET

Det mångprofessionella Nepsy-teamet tar ställning till rehabiliteringsplaner och diagnostik som gäller barn och unga när ADHD eller autismspektrumstörningar misstänks. Nepsy-teamet skriver inte betalningsförbindelser för vidareutredningar eller terapi.

Nepsy-teamet tar ställning till sådana fall som ska behandlas av den grupp som består av välfärdsområdets barn- och ungdomspsykologer. Teamet utför inget direkt klientarbete. Gruppen behandlar endast uppmärksamhetsproblem och lindriga störningar inom autismspektrumet. Om det till problematiken hör differentialdiagnostik eller undersökningar av känslor skickas barnen precis som tidigare till en barnneurolog eller till en barnpsykiatrisk poliklinik.

3.18. VÄLFÄRDSOMRÅDETS TJÄNSTER

Från och med 1.1.2023 övergick organiserings- och produktionsansvaret för social- och hälsovårdstjänsterna i Raseborg till Västra Nylands välfärdsområde. Detta innebär att välfärdsarbetet numera delas mellan kommunen och välfärdsområdet. Ett viktigt och övergripande mål för de kommande åren är således att skapa fungerande samarbetsstrukturer och servicekedjor mellan kommunen och välfärdsområdet.

3.18.1. Förebyggande och tidigt stöd

Mödra- och barnrådgivningen sköts av hälsovårdare och läkare som följer med den gravida kvinnan, barnets och hela familjens välbefinnande tills barnet börjar i skolan. Rådgivningen följer upp den fysiska, psykiska och sociala utvecklingen hos barn under skolåldern för att främja bästa tänkbara förutsättningarna för en sund tillväxt och utveckling. På rådgivningen diskuteras också bland annat familjens välbefinnande och föräldraskapet, fostran, matvanor, stämningssläge och rusmedel. Målet är att tillsammans med familjen hitta lösningar på olika slags stödbehov så tidigt som möjligt.

Rådgivningen om preventivmedel och sexuell hälsa erbjuder information om preventivmedel och rådgivning i frågor kring sexuell och reproduktiv hälsa. Kostnadsfria preventivmedel finns tillgängliga för ungdomar under 20 år.



Tandvården ordnas genom att barn och unga regelbundet kallas till munhälsokontroller. Det är viktigt att redan under graviditeten ta hand om föräldrarnas munhälsa så att föräldrarnas mun och tänder är friska när barnet föds. Föräldrar som väntar sitt första barn har möjlighet att delta i en kostnadsfri bedömning av munhälsan och vårdbehovet hos en munhygienist eller en tandskötare.

För barn under skolåldern görs munhälsokontroller flera gånger före skolstarten. Till granskning av munhälsan kallas eleverna i årskurs 1, 5 och 8 samt elever i andra årskurser baserat på en bedömning av det individuella behovet som gjorts av en yrkesutbildad person inom mun- och tandvården. Studerande vid gymnasier, yrkesläroanstalter, yrkeshögskolor och universitet har också rätt till munhälsovårdstjänster.

3.18.2. Riktade tjänster

Barn- och ungdomsmottagningen omfattas i Raseborg av psykolog- och familjeterapeutjänster. Psykologtjänsten riktas till barn under skolåldern och har som mål att stöda föräldraskapet och redan i ett tidigt skede identifiera barnets styrkor och utvecklingsmässiga utmaningar samt att ge stöd för barnets åldersenliga utveckling i hans olika verksamhetsmiljöer. Familjeterapeuter erbjuder familjerådgivning, föräldrastöd, par- och familjeterapi för barnfamiljer.

Rehabilitering för barn och unga (tal-, ergo- och fysioterapi) Talterapi är avsedd för barn och ungdomar som har svårigheter med växelverkan, uttrycksförmågan, språkförståelsen och som har ätproblematik. Inom ergoterapin strävar man till att stödja barnets utveckling och handleda familjen i hur man på olika sätt kan stärka barnets färdigheter, för att barnet skall kunna delta i aktiviteter som är viktiga. Inom barnfysioterapi stödjer och vägleder barnets motoriska utveckling och uppmuntrar familjen till självständig träning för barnet. Fysioterapeuten undersöker och vägleder barnet också för besvär i stöd- och rörelseorganen.

Familjesocialarbete omfattar flera former av service. Vanligen inleds kontakten då familjesocialarbete mottar ett kontakttagande, en barnskyddsanmälan eller föregripande barnskyddsanmälan (gäller gravida). Genom en bedömning av servicebehovet, kartläggs barnets, den ungas och familjens livssituation i sin helhet och familjen beviljas eller hänvisas till adekvata stödåtgärder, vid behov. Inom familjesocialarbete kan erbjudas socialhandledning, familjearbete (hemma hos klienten), hemservice för barnfamiljer samt stödperson- och stödfamiljsverksamhet. Inom familjesocialarbete används den systemiska modellen med en målsättning att värna om barnets/ungdomens delaktighet och sträva till att agera utifrån barnets/ungdomens bästa i samarbete med vårdnadshavarna.

Mental- och missbrukarvård för unga erbjuder vägledning och rådgivning, utvärdering, vård och rehabilitering, vid problem som rör till exempel livshantering, humör, rusmedelsbruk eller livskriser. Stöd ges såväl till unga som till föräldrar.



3.18.3. Tjänster inom särskilt stöd

Barnskydd ger insatser till barn och ungdomar vars uppväxtförhållanden eller eget beteende allvarligt äventyrar barnets hälsa och utveckling. Ett klientskap kan inledas om barnet eller hans familj behöver tjänster och stödåtgärder, som tillhandahålls med stöd av barnskyddslagen. Alla barn som har klientskap inom barnskyddet har en ansvarig socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter.

Socialt arbete inom barnskyddet strävar till att förbättra barnets och familjens situation så att behovet av barnskydd inte längre finns och familjen klarar sig själv eller med stöd av andra tjänster. Barnskyddets tjänster ska vara ett målinriktat förändringsarbete i växelverkan med barnet och hans familj. Barnskyddets tjänster består av olika öppenvårdstjänster såsom socialhandledning, intensivt familjearbete, stödperson och stödfamiljs verksamhet och familjerehabilitering. Barnskyddet kan, ifall ett barn befinner sig i omedelbar fara placera barnet (ensamt eller med föräldrar) på en barnskyddsanstalt eller i familjevård. En sådan placering kallas brådsakande placering och kan vara i kraft högst 30 dagar. Barnets och föräldrarnas situation utvärderas noggrant och i vissa svåra situationer behöver barnet omhändertas och placeras i vård utom hemmet antingen på en barnskyddsanstalt eller i familjevård. Barnskyddet arbetar enligt den systemiska modellen med en målsättning att värna om barnets delaktighet och sträva till att agera utifrån barnets bästa i samarbete med vårdnadshavarna.

Familjerättsliga tjänster /Barnatillsyningen erbjuder service för att fastställa ett föräldraskap då barnet föds utom äktenskapet. Därtill kan föräldrar som skiljer sig vända sig till familjerättsliga tjänster för att göra överenskommelser kring var barnet ska bo samt avtal om underhåll, umgänge och vårdnad. Barnatillsyningsmannen kan som sakkunnig delta i medling i tingsrätten i barnärenden, göra utredningar till rätten om vårdnadshavarnas omständigheter samt ordna övervakade och stödda träffar mellan föräldrar och barn. Därtill ger barnatillsyningsmannen adoptionsrådgivning samt sköter adoptioner inom familjen.

Social – och krisjouren är verksam dygnet runt. Krisjouren hjälper vid akuta, traumatiska krissituationer, såsom olyckor eller andra uppskakande händelser. Jourmässigt socialt arbete kan omfatta rådgivning, vägledning, konsultation och agerande i akuta krissituationer.



4.

**VÄLFÄRDSPLAN FÖR
PERIODEN 2024–2025**



4.1. DELAKTIGHET

MÅL	ÅTGÄRDER	ANSVARsområde, RESURSER	UTVÄRDERINGS- MÅTT
Införande av barnbudgetering	De första stegen mot införande av barnbudgetering har tagits 2022 och processen fortsätter under de närmaste åren	Ekonomichef, arbetsgruppen för barn och ungas välfärd	Bokslut
Mera systematisk förhandsbedömning av konsekvenser av olika beslut	Införande av barnkonsekvensanalys	Välfärdskoordinator, sektordirektörer	Utbildning för tjänsteinnehavare Antal ärenden som innehåller barnkonsekvensanalys
Utreda möjligheter till införande av barnparlament	Olika alternativ för införande av ett barnparlament utreds.	Sektorn för bildning och välfärd	Beslut gällande införande av barnparlament är fattat
Aktiv dialog med vårdnadshavare	Ordna föräldrträffar kring olika teman	Sektorn för bildning och välfärd	Antal ordnade träffar, deltagarantal
	De enhetsvisa resultaten i Hälsa i skolan-undersökningen presenteras för vårdnadshavarna	Skolorna	Uppföljning av arrangerade diskussionstillfällen med vårdnadshavarna
	Utarbeta modeller för kommunikationen med vårdnadshavare från mångkulturella familjer	Avdelningen för utbildning, avdelningen för småbarnspedagogik, enheten för integrationstjänster	Modeller för kommunikationen finns och används
Evenemanget Barnens dag	Evenemanget ordnas årligen för alla stadens elever i åk 5	Arbetsgruppen för evenemanget Barnens dag	Årligen arrangerat evenemang
Verksamhet enligt planen för kulturfostran	Planen följs inom småbarnspedagogik, förskola och grund- läggande utbildning	Kulturtjänster, skolorna, daghemmen	Antal kultur- upplevelser/ deltagare



MÅL	ÅTGÄRDER	ANSVARsomRÅDE, RESURSER	UTVÄRDERINGS- MÅTT
Lyfta och omstrukturera den grundläggande konstundervisningen	Skapa Position-projektet 2023–2026	Kulturtjänster, Medborgarinstitutet, Musikinstitutet	Fler elever inom grundläggande konstundervisning
S2-undervisning	Uppdatering av läroplanen	Avdelningen för utbildning, avdelning för småbarnspedagogik	Uppföljning av antal elever som får S2-undervisning
Undervisning i eget modersmål (för elever med annat modersmål än finska/svenska)	Undervisning ordnas enligt de av bildningsnämnden fastställda principerna	Avdelningen för utbildning	Uppföljning av antal elever som får undervisning i eget modersmål Uppföljning av antal språk i vilka undervisning i eget modersmål förverkligas
Ökad delaktighet inom förskola och småbarnspedagogik	Barnmöten inom förskola och småbarnspedagogik - barnen hörs i utvalda frågor (t.ex. planering av daghemsgårdar)	Daghemmen Alla sektorer bör bidra med teman att diskutera	Möten hålls minst 2 ggr/år
	”Min kvart” – individuellt diskussionstillfälle med varje barn	Daghemmen	1 gång/månad
Ökad delaktighet bland skolelever och studerande	Skolornas elev- och studerandekårer hörs i utvalda frågor	Skolorna Alla sektorer bör bidra med teman att diskutera	Min. 2 ggr/år
	De enhetsvisa resultaten i Hälsa i skolan-enkäten diskuteras med eleverna/de studerande	Skolorna	Uppföljning av arrangerade diskussionstillfällen med elever/studerande



MÅL	ÅTGÄRDER	ANSVARSRÅDE, RESURSER	UTVÄRDERINGS- MÅTT
Ökad delaktighet bland ungdomar	Ungdomsfullmäktige ger utlåtande i utvalda frågor	Handledaren för ungdomsfullmäktige Alla sektorer bör bidra med teman att diskutera	Antal utlåtanden
	Sträva efter att involvera/höra barn och unga vid uppgörandet av olika planer	Ordförande i respektive arbetsgrupp som ansvarar för uppgörandet av olika planer	Uppföljning gällande hur barn och unga har involverats i processen när nya planer görs
Erbjuda/stöda möjligheter till sommarjobb	Raseborgs stad anställer sommar- jobbare för 100 månader/år. Av dessa ska minst 30 vara under 18 år	Personalavdelningen	Antal sommarjobbare
	Sommarjobbssedel (år 2024 för 2008 födda och år 2025 för 2009 födda) Budget 40 000 €/år	Ungdomstjänster (upsökande ungdomsledare)	Antal ungdomar som använt sedeln



4.2. FRÄMJANDE AV HÄLSOSAMMA LEVNADSVANOR

MÅL	ÅTGÄRDER	ANSVARsomRÅDE, RESURSER	UTVÄRDERINGS- MÅTT
Minskad rusmedels- användning	Rusmedelsföre- byggande lektioner (åk 5–8)	Ungdomstjänster	Hälsa i skolan-enkäten
Möjlighet till avgiftsfri hobbyverksamhet	Finlandsmodellen för hobbyverksamhet	Sektorn för bildning och välfärd	Antal klubbar/ deltagare
Långa motionsraster i skolorna	Skolorna uppmanas planera läsordningen så att en längre rast/ dag är möjlig för alla elever	Grundläggande utbildning	Antal skolor med längre raster i schemat
Aktivare fritid	Lättillgängliga aktiviteter ordnas av ungdoms- och idrottstjänster (t.ex. SkiBus, publika skridskoturerna, utflykter)	Ungdomstjänster, enheten för Idrott och hälsomotion	Uppföljning av ordnade aktiviteter och deltagarantal
	Föreningar som ordnar verksamhet för under 20-åringar får 100 % hyressubvention i stadens utrymmen	Stadsstyrelsen	100 % hyressubvention beviljas föreningar som ordnar verksamhet för under 20-åringar (enligt hyresregle- mentet godkänt av stadsstyrelsen 15.12.2022)
Utökat samarbete mellan daghemmen och idrotts- och hälsomotionsenheten	Samarbete mellan daghemmens rörelseansvariga och chefen för idrottstjänster	Avdelningen för småbarnspedagogik, enheten för Idrott och hälsomotion	I möte/termin Nya samarbets- modeller utarbetas
Stöda den fysiska funktionsförmågan	Utreda möjligheterna för finansiering av ett projekt för att främja fysisk aktivitet inom småbarnspedagogiken	Sektorn för bildning och välfärd	Projektplan uppgjord och ansökan om finansiering inlämnad



MÅL	ÅTGÄRDER	ANSVARsområde, RESURSER	UTVÄRDERINGS- MÅTT
Näringsrik och god mat i daghem och skolor	Maten som tillreds är god och näringsrik	Kosthållsenheten	Minska matsvinnet (intensifierade matsvinsveckor) för att se vad som går åt/ inte går åt X kg/dag vs. vilken maträtt
Satsning på mera vegetarisk och inhemsk mat i daghem och skolor	Betona vikten av växtbaserade och inhemska råvaror i kosten	Kosthållsenheten, avdelningen för utbildning (hushållslära, hälsokunskap, omgivningslära)	Vegetarisk mat erbjuds som alternativ för alla elever. Antalet dagar med vegetarisk mat ökar. Vegetariska veckan: skolan med procentuellt flest uppätta vegetariska portioner vinner ett besök av känd kock
Utreda vad barnen och eleverna vill äta	Matrådsmöten, enkät	Kosthållsenheten, avdelningen för utbildning, avdelningen för småbarnspedagogik	Hållna möten/år/ skola/förskola Genomförd enkät Uppföljning gällande hur många av elevernas förslag som tas med på matlistan



4.3. TRYGG OCH TRIVSAM VARDAG

MÅL	ÅTGÄRDER	ANSVAR SOMRÅDE, RESURSER	UTVÄRDERINGS- MÅTT
Förebygga förekomsten av mobbning, våld och trakasserier	Mobbningsförebyggande arbete, vänelever, tutorer, kamratmedling	Skolorna	Hälsa i skolan-enkäten
	Plan för förebyggande av sexuella trakasserier i skolorna	Avdelningen för utbildning	Hälsa i skolan-enkäten
	Främja förebyggande av och ingripande i könsbaserat våld, sexuella trakasserier och mobbning i skolorna.	Sektorn för bildning och välfärd	Utbildade trakasserierombud i skolorna
Skapa och upprätthålla en trygg och säker miljö inom skolor och daghem	Fortbildning gällande olika funktionsnedsättningar ordnas enligt behov för personalen inom skolor och daghem	Avdelningen för utbildning, avdelningen för småbarnspedagogik	Fortbildning/information ordnas enligt behov
	Utreda behovet av anvisningar för användning av giftfria material inom dagvården (exempelvis hormonstörande ämnen som ftalater)	Avdelningen för småbarnspedagogik	Utredning gjord
Trygg sysselsättning för yngre skolelever före och efter skoldagen	Morgon- och eftermiddagsverksamhet ordnas enligt bildningsnämndens fastslagna direktiv	Avdelningen för utbildning	Antal barn som deltar i morgon- och eftermiddagsverksamhet, enkät gällande utvärdering av verksamheten
Förebyggande av våld i hemmet och i nära relationer	Handlingsmodell för förebyggande av våld i nära relationer och familjevåld används som stöd i verksamheten	Alla sektorer	Hälsa i skolan-enkäten



MÅL	ÅTGÄRDER	ANSVARSRÅDE, RESURSER	UTVÄRDERINGS- MÅTT
Främjande av jämställdhet och likabehandling	Skolvisa jämställdhetsplaner görs upp årligen	Skolorna	Uppföljning av Hälsa i skolan-resultaten (vartannat år) samt skolornas egna jämställdhetsenkäter (vartannat år)
	Uppdatering av jämställdhets- och likabehandlingsplanens åtgärdsprogram	Arbetsgruppen för jämställdhets- och likabehandlingsprogrammet	Uppdaterat åtgärdsprogram färdigt 2024
	Gratis mensskydd åt flickor i stadens utbildningsenheter	Avdelningen för utbildning	Gratis mensskydd finns tillgängliga i stadens utbildningsenheter
	Skapa tillgängliga lekplatser	Stadsmiljö	Alla barn kan leka i en park oberoende funktionsförmåga
	Mångfald och hbtqi-personer ska beaktas i planeringen av offentliga utrymmen	Sektorn för bildning och välfärd	I undervisningsutrymmen ändras toaletterna så att det även finns könsneutrala toaletter
Skapa en trivsam inlärningsmiljö	Höra barnen i planeringsskedet av olika projekt	Alla sektorer	Uppföljning av antal diskussioner med barnen
Förbättra inomhusluftens kvalitet i daghem och skolor	Skapa en säker, hälsosam och trivsam miljö i stadens lokaler samt att använda och öka användningen av miljövänliga städmedel Utveckling av nya metoder med fokus på att bidra till en god inomhusluft i lokaliteterna	Enheten för lokalvård, inomhusluftsgruppen	Uppföljning av användningen av miljövänliga städmedel och nya metoder Uppföljning av inomhusluftsgruppens ärenden



MÅL	ÅTGÄRDER	ANSVARsområde, RESURSER	UTVÄRDERINGS- MÅTT
Trivsamma och användbara gårdsplaner vid daghemmen	Varje gårdsplan förses med något skuggigt ställe för att gårdarna skall vara användbara under somrarna	Enheten för utrymmesförvaltning, i samarbete med daghemmen	Varje gårdsplan har försetts med något skuggigt ställe
Trygga trafikarrangemang	Främja och upprätthålla en trygg infrastruktur (t.ex. trygga övergångsställen) och goda trafikförbindelser	Avdelningen för samhällsteknik, planläggningsenheten	Barnkonsekvensanalys genomförs i beredningen av ärenden



4.4. FRÄMJANDE AV PSYKISK HÄLSA

MÅL	ÅTGÄRDER	ANSVARsomRÅDE, RESURSER	UTVÄRDERINGS- MÅTT
Stärka det mentala välmåendet	Utarbetande av en plan för välmående-undervisning inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen	Särskilt utsedd arbetsgrupp	Planen är färdig och implementeras i verksamheten
	Klass- och smågrupps-verksamhet i skolorna (t.ex. Cool kids, Vi i klassen)	Skolorna, i samarbete med studerandevårds-personalen	Uppföljning av genomförd verksamhet
	Smågruppsverksamhet	Ungdomstjänster	Antal grupper/ deltagare
	Skolungdomsarbetet utvecklas	Ungdomstjänster tillsammans med skolorna	Ungdomsledare jobbar 1–2 dagar i veckan i skolor med åk 7–9
	Navigatortjänster erbjuds av det uppsökande ungdoms-arbetet i samarbete med andra aktörer	Ungdomstjänster (uppsökande ungdomsarbetet)	Navigatortjänster erbjuds från och med år 2024 Uppföljning av antal kunder
	Fungerande service-kedjor mellan staden och välfärdsområdet gällande elevvårds-tjänsterna	Sektorn för bildning och välfärd, i samarbete med välfärdsområdet	Tillräcklig resursering, Hälsa i skolan-enkäten
	Ansöka om finansiering för att starta Dans för hälsa-grupper	Sektorn för bildning och välfärd	Dans för hälsa-grupper startas under vårterminen 2024
Ökad skolnärvaro	Skolskick-projektet	Avdelningen för utbildning	Statistik gällande frånvaro



MÅL	ÅTGÄRDER	ANSVARSBOMRÅDE, RESURSER	UTVÄRDERINGS- MÅTT
Tillräckliga elevvårdstjänster	Uppföljning av resursfördelningen gällande elevvårdspersonalen	Sektorn för bildning och välfärd (LUVN som ansvarar för tjänsterna)	Resursfördelningen följer fastslagna direktiv
Förebygga marginalisering	Ankarverksamheten	Sektorn för bildning och välfärd (i samarbete med polisen och LUVN)	Uppföljning av antal ärenden/träffar

